

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 8
— Telefon števil 3122, 3123, 3124,
3125, 3126
Inštitut Jodelek: Ljubljana, Seien-
burgova ul. — Tel 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
Telefon št. 190
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17 749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din.
Za tuzemstvo 50 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 8, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126, Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Vojni razgledi

Splošno je te dni pričakovanje novih, večjih vojnih dogodkov. V javnosti se to pričakovanje opira na prehod iz zime na pomlad, toda v vojaškem slovarju obeh vojnih taborov se bolj pravilno govori o strateški nujnosti in potrebah, ki se za oba tabora navajajo kot utemeljitev njihovih bližnjih, dasi še neznanih vojnih akcij. Vojna je namreč v svojem naglem in razgibanem razvoju dospela spet do točke, ko so za obe vojni stranki nastale povsem nove strateške potrebe.

V tem pogledu kažeta oba vojna tabora predvsem voljo po zavarovanju proti vsem presenečenjem. Velika Britanija je v dosedanjem mirnejšem razdobju uspevala v svojih prizadevanjih za svoje zavarovanje v Zedinjenih državah, ki so se brez formalnega vstopa v vojno že povsem postavile na njeno stran. S tem je v splošnem razvoju vojne nastal nov položaj, ki nalaga tudi vesilamam, da računata z možnostjo širšega, svetovnega konflikta. Računanje s tem sta vesileci osi odkrili že septembra lanskega leta, ko sta podpisali znani berlinski pakt z Japonsko. Po tretji Rooseveltovi izvolitvi za predsednika Zedinjenih držav, zlasti pa po najnovejšem izglasovanju ameriškega zakona o posojanju vojnega materiala Veliki Britaniji, hočeta sedaj svojo zvezo z Japonsko prilagoditi novim potrebam v vojnem razvoju ter pridobiti Japonsko za čim izdatnejšo podporo na pripravljajočem se svetovnem bojišču. V tem je za Nemčijo in Italijo pomen bližnjega prihoda japonskega zunanjega ministra Matsuoka v Berlin in Rim. S tem pa se kar dve vesileci izven vojne, Zedinjene države in Japonska, močno približujeta kritični točki svoje največje odločitve v tej vojni. O Ameriki se lahko reče, da je moralno, diplomatsko in tudi industrijsko že posegla v vojno na strani enega izmed vojnih taborov. Japonska pa se je za nasprotni tabor opredelila doslej samo moralno in diplomatsko, ne da bi tudi aktivno nastopila.

Vojna se medtem nadaljuje na vseh dosedanjih bojiščih, in to z izglede nadalje hujših spopadov. To velja predvsem za zapadno bojišče, kjer moramo prav te dni zabeležiti poostreitev letalske vojne, ki se bo prihodnje tedne in mesce gotovo še stopnjevala. Cilji te vojne so znani. Od uspeha nemške letalske ofenzive nad Anglijo bo odvisen predvsem odgovor na vprašanje nemškega vpada v Anglijo. Vzporedno je Nemčija to pomlad začela tudi z novo podmorniško vojno, ki naj bi preprečila dovoze v Anglijo ter tako obremenila ameriško podporo Angliji. Na zapadu moramo tedaj računati z nadaljevanjem borbe za nadoblast v zraku in na morju, in to v najostrejši obliki.

Glede vseh ostalih bojišč je vedno bolj pereče vprašanje neposrednega nemškega posega v razvoj dogodkov. Razen vojaškega sodelovanja med Nemčijo in Italijo, ki se omejuje za sedaj samo na nekatere predele sredozemsko-afriškega bojišča, pa smo v tem pogledu — vsaj trenutno — v razdobju priprav, v katerem opažamo zlasti razvito nemško diplomatsko delavnost, ki zajema tako zapadno Evropo (Francijo) kakor Balkan in Bližnji vzhod, kjer je trenutno najbolj v ospredju zanimanja stališče Turčije. Angleško taktiko na vseh dosedanjih bojiščih pa bi po mnenju ruskega vojaškega strokovnjaka Vasiljeva najbolje takole označili: Anglija se brani v zraku ter ojačuje svojo obrambo za primer nemške invazije, obenem pa vodi ofenzivne operacije proti Italiji v Afriki.

Po operacijah v Libiji, ki so se zaključile zasedbo Bengazija, je Velika Britanija prenesla težišče borbe na Abesinijo, odnosno Eritrejo in Somalijo. Po tem bi mogli sklepati, da je bil glavni namen Angležev na libijskem bojišču, da kolikor mogoče zavarujejo Egipt in Sueški kanal pred sovražnimi napadi ter tako razbremenijo svojo obrambo na tem področju. Ne zdi se verjetno, da bi general Wavell nadaljeval svojo ofenzivo v Libiji v času, ko se bliža huda vročina in os operacije po puščavskem ozemlju. Kakršno loči Bengazi od Tripolisa, združene z izrednimi težavami. Vse torej kaže, da hočeta Angleži izkoristiti sedani čas za osvojitve Abesinije, še preden bo na tem področju nastopila deževna doba. Italijani so osredotočili svojo obrambo predvsem na severu, kakor kaže njihov junjski odpor v trikutu Keren — Asmara — Massaua, medtem ko je bilo ozemlje na jugu, zlasti v italijanski Somaliji, manj zavarovano in so tam Angleži lahko izkoristili svojo premoč v četih in letalstvu.

Kakor priznava Italijani angleške uspehe na tem področju, tako poudarjajo na drugi strani angleška poročila, da se Italijani povsod zelo hitro bore. Srdit odpor, ki ga nudijo Italijani povsod, kjer so utrjeni in v skladu z vojnimi interesi vesileci osi. Italijani imajo na afriškem bojišču kakor ugotavljajo italijanski listi, to nalogo, da kolikor mogoče zadržijo Angleže in pridobijo s tem na času, dokler ne bo nemška zaveznica posegla z vsemi silami v razvoj do-

Inozemske agencije napovedujejo, da bo nemška vojska v Bolgariji zaradi izkrcavanja Angležev v Grčiji kmalu posegla v oboroženi spor na Balkanu

Berlin, 20. marca. o. V Berlinu so se nadalje rezervirani glede na možnosti razvoja položaja na jugovzhodu Evrope. Mnogoštevilne kombinacije v mednarodnem tisku sicer beležijo, vendar pa ne dajejo povoda za kakršnekoli izjave merodajnih činiteljev. Tudi listi ne objavljajo nobenih komentarjev o teh kombinacijah. Nemški pristojni činitelji sprejemajo te vesti na znanje z največjo mirnostjo. In splošno sklepajo, da je ta rezerviranost odredena za to, da bi se izognili bodisi navidezemu vtisu, da bi se hotela Nemčija vmešavati v notranje zadeve katerekoli balkanske države.

Nemško stališče proti Jugoslaviji je bilo dovolj razjasnjeno že s tem, da so nemško-jugoslovenski stiki ostali v zadnjem času obojestransko zadovoljivi. Razer tega so nemški listi v zadnjem času poudarjali tradicionalnost prijateljstva, na katerem temelje nemško-jugoslovenski odnosi.

Stockholm, 20. marca. j. (T.O.P.) »Stockholms Tidningen« piše, da je treba že v prihodnjih dneh pričakovati odločnih dogodkov na bolgarsko-grški meji. List sodi, da imajo v Berlinu zdaj dovolj zanesljive podatke o izkrcavanju angleških čet v Grčiji, tako da imajo v rokah zadosten povod za pričetek akcije proti Grčiji.

London, 20. marca. j. (Un. Press.) List »Free Europe« se v današnji izdaji bavi z razvojem položaja na Balkanu in je mnenja, da je vrhovni poveljnik nemških čet v Bolgariji general List že pripravljen in čaka le še ugodnega vremena in popočetna uveljavitev političnega položaja na Balkanu, da prične z odločilno akcijo proti Grčiji. General Papagos, angleški generalisim Wavell in turški maršal Cakmak so si glede položaja popolnoma na jasnem in budno spremljajo vsako kretanje nemške armade.

Budimpešta, 20. marca. p. »Pest« poroča, da je radio v Ankari danes opoldne v političnem pregledu označil sedanjo situacijo za zatišje pred viharjem. Radio je naglasil, da Turčija še nadalje vztraja pri svojem dosedanjem stališču. Kar se tiče sestanka Edena in Saradzoglu, pravi list, da so razgovori predvčerajšnjim trajali celih 8 ur. Službeni komunikacije o njih beleži, da je bilo doseženo popolno soglasje obeh državnikov glede sedanjega položaja.

Po neuradnih vesteh je Eden Saradzoglu ponudil svojo pomoč Veliki Britaniji. Angleži so pripravljeno poslali v Turčijo tudi svoje čete, ankarski politični krogi pa zatrjujejo, da Saradzoglu na tako ponudbo ni pristal.

Berlin, 20. marca. p. Na vprašanje tujih novinarjev o izmenjavi poslanic med Hitlerjem in Inenijem je danes zastopnik nemškega zunanjega ministrstva izjavil, da je sedaj popolnoma pojasnjeno stališče turške in nemške vlade glede na medsebojne odnose, kakor glede njihovega nadaljnjega razvoja, v kolikor more biti zaželen z ene ali druge strani.

Kar se tiče predvčerajšnjega sestanka Edena in Saradzogla na Cipru, je zastopnik z Wilhelmstrasse izjavil, da je mogoče iz uradnega poročila o tem sestanku razbrati le, da je prišlo do sestanka na Edenovo željo.

Izkrcanje Angležev v Solunu

New York, 20. marca. s. (Ass. Press.) Včeraj se je v Solunu izkrcala večja množica angleškega vojaštva. Kakor pravi poročilo, je to prvič, da so angleške ladje prispele naravnost v Solun. Doslej so se Angleži izkrcavali v 5 drugih pristaniščih dalje proti jugu v Grčiji.

Sestanek na Cipru

Ankara, 20. marca. n. (Anat. ag.) Včeraj se je turški zunanji minister Saradzoglu vrnil v Ankaro s Cipra, kjer se je 18. t. m. sestal z angleškim zunanjim ministrom. Takoj po njegovem prihodu je bil o sestanku objavljen naslednji službeni komunikat:

Angleški zunanji minister Eden in turški zunanji minister Saradzoglu sta se sestala na otoku Cipru. Do sestanka je prišlo na željo angleškega zunanjega ministra, ki se je hotel srečati s turškim zunanjim ministrom, še predno bi se povrnil

godkov. Italijani hočejo preprečiti, da ne bi Anglija zasedla Abesinije, preden bo Nemčija sprožila svojo splošno ofenzivo, ki jo v Berlinu in Rimu zanesljivo napovedujejo, in sicer kot odločilno borbo za izid te vojne. Kolikor bolj pa je ta italijanska namera vidna, toliko bolj hite Angleži. Ako je namreč res, da je afriško bojišče za vesileci osi v primeri z drugimi bojišči podrejenega pomena, so Angleži nasprotno trdno prepričani, da bi bilo zanje obvladovanje severne afriške obale ogromnega strateškega pomena za nadaljevanje vojne tako v obrambnem kakor ofenzivnem pogledu. Zato prihajajo v zadnjem času tudi nekateri italijanski vojaški strokovnjaki do zaključka, da Italija v tej vojni sredozemskega bojišča ne sme podcenjevati, ako hoče vzdržati v borbi z britanskim imperijem. Katere izmed dosedanjih bojišč smatra ta in oni tabor za zares pomembnejše in odločilnejše, nam bodo vojni dogodki že v kratkem odkrili.

v London. Turški zunanji minister je 17. t. m. odpotoval iz Ankare. Naslednjega dne se je sestal z angleškim zunanjim ministrom. Razgovor je potekel v zelo prijateljskem duhu in v zadovoljstvo obeh strani. Se istega dne popoldne se je turški zunanji minister poslovil od angleškega zunanjega ministra, ki ga je spremljal na letališče na Cipru.

Podaljšanje obsednega stanja v Turčiji

Ankara, 20. marca. AA. (Anat. ag.) Velika narodna skupščina je na včerajšnji seji odobrila da se obsedno stanje v nekaterih turških okrožjih podaljša za novo dobo 3 mesecev. Sklep je bil sprejet soglasno. General Ali Riza Artinkal, ki poveljuje v krajih, kjer je obsedno stanje, se je sredi vrnil v Carigrad.

Poslanik Papen bo odpotoval v Berlin

Carigrad, 20. marca. s. (Ass. Press.) Po tukajšnjih informacijah je pričakovati, da bo nemški poslanik pri turški vladi von Papen v kratkem odpotoval v Berlin, da osebno poroča o obisku angleškega zunanjega ministra Edena v Ankari in njegovih ponovnih razgovorih s turškim zunanjim ministrom Saradzoglu.

Bern, 20. marca. AA. (Havas.) Po obvestilih iz nemškega tiska, objavljenih v italijanskem tisku, bi moral predsednik turške vlade dr. Refik Saldam danes dati izjavo v veliki narodni skupščini. Ta novica je zbudila v Rimu precejšnje zanimanje, ker bo govor turškega ministrskega predsednika, kakor trdijo, pojasnil turško stališče.

Uničevanje industrijskih mest

Več sto nemških bombnikov je v noči na četrtek zmetalo na deset tisoče bomb na angleško prestolnico, Angleži pa so ponovno napadli Köln in Lorient

London, 20. marca. j. (Ass. Press.) Preteklo noč je nemško letalstvo izvršilo svoj drugi veliki zažigalni napad na London. Prvi veliki napad je bil zadnji nedeljo lanskega leta. Napad v pretekli noči je bil, kolikor so že znani podatki, še dokaj hujši od lanskega ter je v njem sodelovalo več sto nemških bombnikov. Prišel se je takoj v večernih urah in je trajal neprenehoma več ur. Šele po polnoči so poslednji valovi nemških bombnikov zapustili londonsko področje. Nemški letala so na angleško prestolnico sipala točo rušilnih in zažigalnih bomb. Po angleških uradnih podatkih je bilo samo zažigalnih bomb vrženih več deset tisočev. Zažigalnim bombam so sledile rušilne bombe vseh kalibrov, ki so razdejale po ognju še povečale. Na londonskem področju je izbruhnilo toliko požarov, da se gasilstvo ni moglo lotiti vseh kherati in jih je bilo mnogo šele dopoldne spravljati pod kontrolo.

Posebno hudo so bili prizadeti nekateri zunanji mestni okraj, ki jim je nemška letalska ofenziva doslej še kolikor toliko prizanesla. Ponelkod so bili porušeni celi stanovanjski bloki in je pod razvalinami našlo smrt precejšnje število prebivalstva. Vse kaže, da bo število človeških žrtev dokaj večje, kakor pa je bilo mogoče soditi po prvih podatkih, ki so bili na razpolago v jutranjih urah. Mnogo ljudi je še zmerom pod ruševinami in se reševalna dela nadaljujejo. Posamezne ulice so popolnoma zatrpane z razbitim steklom, opeko in kladam zidu. Okvirji oken in vrat leže križem po ulicah. Na mnogih mestih so rušilne bombe razdejale električno in plinsko napeljava in poškodovale tudi vodovodne cevi. Med javnimi zgradbami je bilo po službenih podatkih zadetih tudi četvero bolnišnic, ena šola ter več poslopij dobrodelnih ustanov. Veliko število bomb je zadelo industrijska podjetja kakor tudi naprave v pristaniščih. Povsod je bila povzročena zelo občutna škoda. Na splošno je napad mesto tako prizadel, da škoda v celoti še ni pregledna, kakor še tudi ni ugotovljeno število človeških žrtev.

Nad drugimi predeli Anglije so se preteklo noč pojavila le posamična nemška letala, ki so bombardirala razne ločene ležeče cilje. Ti napadi pa so bili le manjša škoda, značilna in je škoda neznatna. Tudi ni poročil o človeških žrtvah.

Angleški cilj: Koeln

London, 20. marca. s. (Reuter.) Letalsko ministrstvo javlja:

Bombniki vojnega letalstva so izvedli preteklo noč močan napad na Köln. Vreme je bilo ugodno ter je bilo mogoče rezultate napada jasno ugotoviti. Glavni predmet napadov so bile prometne naprave in industrijski objekti na vzhodnem bregu Rena. Več tovarnih je bilo direktno zadetih in neko velko zgradbo je bilo videti, kako se je zrušila. Dve drugi tovarni sta zaradi zadetkov bomb pričeli goreti. Tudi ob železniški progi je nastala več požarov.

Angleška letala so ponovno napadla tudi benedinske tanke v Rotterdamu in so uspešno bombardirala tri sovražna letališča na Nizozemskem.

Sabotažna odkritja v Bolgariji

Sofija, 20. marca. n. (DNB.) Sofijski policiji je uspelo izslediti večjo sabotažno družbo, ki so jo organizirali angleški vojniki in propagandni agenti. V bližini Sofijskega vodovoda so policijski organi že 23. februarja našli večje množine peklenih strojev, razstreliva in namitnih patron in drugih potrebčin za teroristične dejanja. Odrleci je bila v teku preskava, ki se je sedaj uspešno zaključila. Ugotovilo se je, da so bile potrebščine za atentat popolnoma enakega izdelka kakor one, ki so uporabljali pri sabotažnih dejanjih na Nizozemskem. Norveškem in v Rumuniji. Zaplenjenega je bilo tudi mnogo propagandnega gradiva. Aretiranih je bilo več ljudi, ki so bili protibolgarske in protinemške brošure in letake posebno na področju okroge Burgasa. Vsi prijeti zločinci so priznali svoja dejanja, ki so jih izvršili ali pripravljali po nalogu angleških agentov.

Sofija, 20. marca. j. (Un. Press.) Notranji minister je izdal uredbi, ki prepoveduje bolgarskim državljanom v bodoče poslušati oddaje angleškega radia. Ministrstvo utemeljuje svojo odredbo s tem, da je treba bolgarski narod zavarovati pred vplivom gotove tuje propagande in posebno še propagande, ki jo širijo angleške radijske postaje. Ta propaganda se mora smatrati kot posebno nevarna zlasti tudi v zvezi z odkritjem angleške špijaže in sabotažne organizacije, ki se je razpredla na bolgarskem ozemlju.

Bardossyjev obisk v Nemčiji

Budimpešta, 20. marca. AA. (MTI.) Pred svojim odhodom v Nemčijo je madžarski zunanji minister Bardossy izjavil, da z zadovoljstvom potuje v Nemčijo, da stopi v osebni stik z nemškim zunanjim ministrom v Ribbentropom. Plodno sodelovanje med Nemčijo in Madžarsko je zagotovljeno ne samo z obojestrano dobroga sosedstva, ki temelje na davnem in tradicionalnem bratstvu orožja, temveč prav tako tudi na trojni zvezi. Temelje tega sodelovanja ne predstavljajo mrtve črke. Sodelovanje tudi ne temelji na zgodovinski tradiciji, ki je morda zbledela, temveč gre za skupno usodo in medsebojno povezanost obeh držav. To je jamstvo neodvisnega obstoja madžarskega naroda. Bardossy je prepričan, da njegov obisk v Nemčiji ne bo pomenil samo nove manifestacije tesnih prijateljskih stikov med obeh državama, temveč se bodo prijateljski odnosi še stalno poglobljali.

Budimpešta, 20. marca. AA. MTI. Zunanji minister Bardossy in njegova soprosta sta odpotovala danes ob 15 s svojim spremstvom v Berlin. Z istim vlakom sta se odpeljala tudi nemški poslanik v Budimpešti Erdmansdorf in njegova soprosta. Pri odhodu so bili na železniški postaji italijanski poslanik mark. Talamo višji uradniški madžarskega zunanjega ministrstva ter osebe nemške in italijanskega poslaništva.

Letala obalnega poveljstva so preteklo noč napadla oporišče sovražnih podmornic v Lorientu. Več težkih bomb je zadelo na doko ter so bili povzročeni veliki požari. Nobeno letalo ni bilo izrubičeno pri tem napadu. Eno angleško lovsko letalo pogrešajo s patrolnih poletov, ki so bili izvedeni tekom včerajšnjega dne. Berlin, 20. marca. n. (DNB.) V pretekli noči je manjšo število sovražnih letal napadlo Köln. Po podatkih, ki jih je bilo mogoče dobiti, so bombe eksplodirale večinoma v stanovanjskih okrajih mesta. Nastalo je tudi nekaj manjših požarov. Škoda sorazmerno ni bila velika. Tudi število žrtev je bilo neznatno. V noči na sredo je nekaj angleških letal napadlo Dansko. Večinoma so odvrkla zažigalne bombe, ki pa so povzročile le manjšo škodo. København, 20. marca. AA. (DNB.) Kakor poroča agencija Ridau, so v noči od torika na sredo angleška letala leta na Dansko. Vrženih je bilo nekaj zažigalnih bomb, ki niso napravila mnogo škode. Na otoku Finenu je bila poškodovana neka kmečka hiša.

eksplodivnih in zažigalnih bomb. Na ta način je bilo poškodovanih nekaj zgradb v stanovanjskih okrajih nekega mesta. Skupno je sovražnik včeraj izkobil 4 letala. Na nemški strani ni bilo nobenih letalskih izgub.

Dosedaj 60.000 žrtev

New York, 20. marca. j. (Un. Press.) Po podatkih iz nemških službenih krogov znašajo celokupne angleške izgube zaradi nemških letalskih napadov, ki so se v povečanem obsegu pričeli v lanskem septembru, doslej 25.000 mrtvih in najmanj 35.000 ranjenih. V septembru je bilo ob letalskih napadih ubitih 6000 ljudi, januarja 1502 ubitih in 2012 ranjenih. V marcu utegnejo te številke še prekorajčiti dosežene mesečno povprečje, ako se bo nemška letalska ofenziva nadaljevala v sedanjem obsegu.

Napad na konvoj

New York, 20. marca. AA. (DNB.) V pristanišče Hoboken (New Jersey) je pripeljal nizozemski parnik »Lerdana«, ki je v angleški službi. Kapitan je izjavil, da stopnikom tiska, da so nemške podmornice dne 18. marca napadle angleški konvoj, v katerem je plul tudi njegov parnik. Spreved je odplul iz Glasgowa dne 13. marca in so ga spremljali štirje rušilci. Ko so že bili na širnem morju, je kapitan na palka »Lerdana« opazil, da se prvi parnik nenadoma ustavi. Nastale so eksplozije in parnik se je potopil. Bil je angleški parnik »Delaine« (6423 ton). Ko se je parnik »Lerdana« približal drugemu parniku za nekaj 15 m, je bil zadet z drugim torpedom parnik »Terie Vikand« (20.638 ton). Tudi ta parnik se je potopil v nekaj minutah. Kmalu nato je bil zadet tudi nizozemski parnik za prevoz olja »Midhart« (6.563 ton). Prav tako je bil potopljen angleški cisternski parnik »Etilbio« (7.493 ton). Ker je bila noč, ni bilo mogoče ugotoviti, odkod prihaja napad. Nekoliko po polnoči je bil angleški prevoz zornat napaden in je bil potopljen angleški oboroženi parnik »Empire Etine« (7.524 ton). Nemške podmornice so napadle angleški spreved 1000 milj zračno od irske obale.

Berlin, 20. marca. AA. (DNB.) V zvezi z zaključnim poročilom angleškega Lloyda o izgubah britanskih ladij pri Dunkerqueu ugotavlja »Völkischer Beobachter«, da se iz tega lahko sklepa:

- 1) Nemška ocena izgub ni pretirana in so navedene izgube čisto manjše kot v resnici.
- 2) Cenovni je zelo težko ugotoviti število ladij, ki so jih otonila vojna letala, vendar to število odgovarja stvarnosti.
- 3) Kar se tiče podatkov o izgubah trgovinskih mornaric, ki jih je prizadejalo nemško letalstvo, je naravno, da so se ocenjevale enako kot pri napadu na Dunkerque.
- 4) Angleški podatki so le delno priznanje tega, ker se je poznalo zgradilo, ker iz njih tako dolgo niso mogli prikriti. Poročilo o celotnih izgubah ne vsebuje podatkov o izgubah, ki so bile že prej objavljene.
- 5) Te izgube so ponovno razvidne iz tedenskih poročil britanskega admiraliteta, ki so v resnici skoraj vedno še večje.

Vojne operacije v Afriki

Bitka za Keren se nadaljuje — Italijanski protinapadi
Borba zapadno od Džidžige

Rim, 20. marca. n. (Stefani.) Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo davi svoje 286. službeno poročilo, v katerem pravi o borbah v Afriki:

V severni Afriki je topništvo v Džarabubu ponovno obstreljevalo sovražne sile, ki so se skušale približati našim prostojankam.

Naša letala so bombardirala sovražna letalska oporišča v Berki pri Bengaziju.

Skupine nemških letal so napadle več postojank in sovražnih naprav.

V noči na 19. t. m. so sovražna letala napadla Tripolis. Bilo je nekaj mrtvih in ranjenih. Povzročene so bile nekaj škode. Naše protiletalsko topništvo je sestrelilo eno sovražno letalo, ki se je v zraku vnelo. Nemško protiletalsko topništvo je v bližini Nufilije sestrelilo drugo sovražno letalo. Njegov pilot je bil ujet.

Nad Egejskim morjem so se naša letala spopadla z neko skupino sovražnih lovcev. Eno letalo tipa »Hurricane« je bilo sestreljeno. En naš bombnik se ni vrnil na svoje oporišče.

Vzhodni Afriki se nadaljuje bitka za Keren. Kljub prejšnjim izgubam in neprestanim sovražnim letalskim napadom so naše čete na več točkah prešle v protinapad. Naša letala so se junaka izkazala v tej bitki in so bombardirala z eksplozivnimi in zažigalnimi bombami sovražne topeve ter obstreljevala s strojnimi sovražne čete in avtomobile. Naši bombniki so napadli letalsko oporišče v Argodatu. Povzročili so velike požare. Poleg sovražnih letal, ki so bila uničena na letališču, kakor je bilo objavljeno že v včerajšnjem vojnem poročilu, so bili sestreljeni še 4 sovražni lovci.

Na področju pri Džidžigi odbijajo naše čete napade sovražnih sil na prelaz Marda severozapadno od Džidžige.

O junaški smrti generala Lorenzinija

Adis Abeba, 20. marca. AA. (Stefani.) Vojni dopisnik s severnega bojišča italijanske vzhodne Afrike poroča naslednje podrobnosti o junaški smrti generala Lorenzinija:

General Lorenzini je prevzel 17. marca poveljstvo na posebnih težkih postojanki. V odločilnem trenutku bitke, ko so bili srditimi sovražni napadi že odbiti, je generala zadelo granata, tako da je umrl v trenutku, ko je dajal povelja svojim vojakom. Čim je brigada ki ji je poveljeval general Lorenzini, zvedela da je padel njen poveljnik, je še odločneje nastopila proti sovražniku. Generala Lorenzinia so pokopali ob veliki skromnosti z vsemi vojaškimi častmi.

Povratak poslanika

Alfieri v Berlin
Rim, 20. marca. n. (DNE.) Italijanski veleposlanik v Berlinu Alfieri se je dalj časa mudil v Italiji, kjer se je zdravil. Veleposlanik je včeraj odpotoval nazaj v Berlin, kamor je prispel davi.

Angleška poročila

Kairo, 20. marca. AA. (Reuter.) Vrhovno poveljstvo britanske vojske na srednjem vzhodu poroča med drugim:

Libija: Ničesar poročati.

Eritreja: Kljub srditim sovražnikovim protinapadom naše čete v redu prodirajo proti Kerenu.

Abesinija: V Berbari je bilo zaplenjenih šest topov, zajetih pa gotovo število sovražnikovih vojakov. Na ča a h področjih južne Abesinije se prodiranje naše vojske zadovoljivo nadaljuje.

Najrobi, 20. marca. s. (Reuter) Današnje kenijsko vojno poročilo javlja, da so južnoafriške čete zasedle Džidžigo brez večjih težav ter so zajele nekaj ujetnikov. Angleške patrulje so prodrele sedaj od Džidžige že dalje do prelaza Marda, 8 milj zapadno od mesta, kjer so že v boju s sovražnikom.

V južni Abesiniji so sedaj angleške regularne čete zasedle Javello, ki so ga pred dnevi osvojili abesinski uporniki. Pri Negeliju se operacije po načrtu nadaljujejo.

Kairo, 20. marca. s. (Reuter) Poveljstvo angleškega letalstva na Bliznjem vzhodu javlja v svojem današnjem službenem poročilu:

V Libiji so izvedla letala vojna letalstva močan napad na Tripolis. Mnogo bomb je zadelo med ladje v pristanišču. Nastale so eksplozije in veliki požari v pristanišču in v bližini vojaških skladišč. Bombardiranih je bilo tudi več italijanskih letališč v Libiji. V Siriji so bili povzročeni požari, v Tarnetu pa eksplozije in požari med letali na letališču.

V Eritreji so bile sovražne postojanke v gričevju okoli Keren bombardirane in s strojnimi obstreljevalne od angleških letal, ki so se spustila na cilje v strmovalnem poletu. Na cesti med Kerenom in Asmaro so bili napadeni sovražni motorizirani transporti. Močan napad je bil izveden na Asmaro. Bombardirana je bila brzojavna postaja, nadalje Fiatove tvornice in kolodvor.

V Abesiniji je bil izveden močan napad na letališče v Dessiui, ki je bilo hudo poškodovano.

Podmorniški napadi na vojaške prevoze

London, 20. marca. s. (Reuter) Admiralteta javlja: Angleške podmornice so dosegle nove uspehe z napadi na prometne zveze med Italijo in italijanskimi prekomorskimi posesti. Podmornica »Ulm« je izvedla uspešen napad na konvoj vojaških prevoznih ladij, ki je plul od spremstva vojnih ladij. Dve ladiji, ki sta bili

napolnjeni z vojaštvom, ena s 6000 in druga s 4000 tonami, sta bili zadeti od torpedov. Po eksploziji torpedov je sledila na eni izmed ladij še zelo močna eksplozija ter je skoro gotovo, da je bila najmanj ena izmed zadetih ladij popolnoma uničena. Podmornica »Ulm« je s torpedom zadela približno 3000 tonsko sovražno tovorno ladjo, ki je plula pod spremljavo vojnih ladij. Ladja je bila skoro gotovo potopljena. Podmornica »Triumph« je s torpedi zadela dve polno naloženi sovražni tovorni ladiji, katerih vsaka je imela približno 2500 ton.

Usoda italijanskih kolonistov v Abesiniji

London, 20. marca. j. (Reuter.) Glede italijanske želje, da bi se zajamilo 200.000 nevojskujočim se Italijanom, ki žive v Abesiniji, varno spremstvo z vojnega področja, je Reuterjev diplomatski dopisnik doznal iz merodajnih angleških krogov, da angleška vlada v sedanjih okoliščinah ne more storiti ničesar, kar bi moglo ogroziti uspeh vojaških operacij, ki so zdaj v teku na abesinskem področju. Ne more biti govora, da bi moglo angleško poveljstvo ustaviti vojaške operacije, ki so v razvoju, dokler italijanska vlada ne bi predlagala sklenitev premirja. Navzlic temu je angleška vlada prosila abesinskega cesarja, da naj stori, kar more, da bi se preprečile morebitne represalije proti nevojskujočim se Italijanom v Abesiniji.

Z albanskih bojišč

Grki poročajo, da so odbili vse italijanske napade na osrednji in severni fronti

Rim, 20. marca. n. (Stefani.) Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo davi v svojem 286. službenem vojnem poročilu:

Na grški fronti delovanje topništva posebno na odseku 11. armije.

Naša letala so v nizkih poletih bombardirala sovražne ceste, kolone avtomobilov, vojaške taborišča in skladišča. Izkazalo se je, da je bilo pri letalskih napadih na Valono v zadnjih dneh sestreljeno še eno angleško letalo. Njegove ostanke so našli na otoku Sasseni.

Grki v Tepeleniju?

Carigrad, 20. marca. n. (CBS) Danes popoldne so prispele vesti, da je grškim četam uspelo v napadu na nož zavzeti Tepeleni. Polastile so se ogromnega vojnega plena in je bilo mnogo Italijanov ujetih. Že sredi Grki zavzeli neposredno blizu Tepelenija 1500 m visoko važno italijansko postojanko. Še ponoči so skušali Italijani v nenadnem napadu znova iztrgati postojanko Grkom iz rok, njihov napad pa je bil zaman in so imeli pri tem celo zelo velike izgube. Z zavzetjem te postojanke je postal položaj Tepelenija nevzdržan in so se Italijani po teh vesteh pričeli davi ob zori z vso naglico umikati iz mesta, ki so ga že nekaj ur zasedli Grki. Italijani se še nadalje umikajo.

Ankara, 20. marca. br. Ankarški radio je objavil, da je danes popoldne prispele vest agencije Reuter, po kateri so Grki davi zavzeli Tepeleni in vkorakali v mesto.

Grško poročilo

Atene, 20. marca. AA. (At. ag.) Uradno poročilo št. 144 glavnega stanja grške vojske pravi:

Sovražni napadi, ki so jih na osrednjem odseku podpirali tanki, so bili odbiti. Prav tako so bili odbiti sovražni napadi sličnege značaja na severnem odseku. Sovražnik je imel izgube. Zajeli smo nekaj vojakov. Uničili smo 3 tanke. Sovražna četa, ki je zašla v križni ogenj našega avtomatskega orožja in topov, je bila popolnoma uničena. Ob nekem uspešnem dejanju v dolini Vojuse smo zajeli nekaj sovražnih vojakov.

Atene, 20. marca. n. (At. ag.) Poveljstvo angleškega letalstva je objavilo da-

nes opoldne komunikle, v katerem pravi, da so angleški bombniki, ki jih je štelilo nekaj lovcev, včeraj uspešno bombardirali vojaške objekte v Draču. Bombe so v mestu povzročile veliko škodo. Izbruhnili je tudi večji požar. Druga skupina angleških bombnikov je v nizkem poletu učinkovito obstreljevala s strojnimi kolone italijanskih transportnih avtomobilov v bližini Tepelenija.

Atene, 20. marca. s. (Reuter.) Poveljstvo angleške vojske poroča, da je v Sredozemlju letal vojne mornarice so izvedla te dni več zelo uspešnih napadov na sovražne ladje v pristaniščih v Valoni in Draču. Povzročena je bila resna škoda. Ugotovljenih je bilo 6 ali 7 direktnih zadetkov z letalskimi torpedi. Tudi neka križarka ali večji rušilec je bil med zadetimi ladjami in se je potopil.

Angleško odlikovanje generala Papagosa

Atene, 20. marca. AA. (At. ag.) Poveljnik grške vojske general Papagos je objavil dnevno povelje vojski, v kateri ji sporoča, da ga je angleški kralj Jurij VI. odlikoval z visokim angleškim redom.

Italijanski ranjenci na potu skozi Jugoslavijo

Beograd, 20. marca. p. S posebnim vlakom Rdečega križa je prispelo danes dopoldne iz Djevdjelije v Beograd 289 italijanskih ranjencev, ki so bili v grškem ujetništvu. Na beograjski postaji so jim priredili lep sprejem. Skupno s poslanikom Mammelijem se je zbralo na postaji skoraj vse uradništvo poslanstva, mnogo italijanskih novinarjev in članov italijanske kolonije v Beogradu. Večje število bolničar našega Rdečega križa je ranjence obdarovalo z zavojci pomaranč, cigaret in drugih darov. Tudi Italijani so obdarovali ranjence. Med ranjenci je pet oficirjev. Posebni vlak spremlja naš sanitetski kapetan I. raz. dr. Čičin. V vlak je tudi italijanski sanitetski oficir dr. Galvi, ki je po rodu iz Zadra in dobro govori hrvatsko.

Popoldne ob 14.50 je poseben vlak z ranjenci krenil dalje preko Zagreba in Ljubljane v Italijo.

Vloga Japonske

Ugibanja o nemških predlogih japonski vladi ob priliki Macuokovega obiska v Berlinu

London, 20. marca. j. (Un. Press) Po informacijah, ki so dosepele semkaj iz japonskih krogov, bo Nemčija predlagala japonskemu zunanjemu ministru Macuoki, da naj Japonska v smislu določb berlinskega pakta pojači svoj pritisk proti Zedinjenim državam na Daljnem vzhodu. Pričakujejo, da bo Macuoka Nemčiji stavil gotove protipredloge, ako Nemčija želi, da bi Japonska na Daljnem vzhodu vezala večji del ameriške vojsne sile s tem zmanjšala obseg ameriške pomoči Ve-

liki Britaniji. Macuoka bo po informacijah iz zgoraj omenjenega vira nasvetoval nemški vladi, da naj nemška vojska v prvi vrsti prične z direktno ofenzivo proti Veliki Britaniji, ker je le z zlomom Anglije mogče napraviti iluzorno ameriško pomoč, ki naj se kasneje pokaže bodisi že na tem ali onem bojišču. V Londonu sodijo, da Nemčija morda okleva z ofenzivo proti Grčiji prav zaradi tega, da ne bi kompromitirala svojih priprav za masivni napad proti Angliji, ki ga še zmerom smatra kot prvo in odločilno bojišče v sedanjih vojni. Zaradi tega v Angliji neglede na vse vesti o skorajšnjem pričetku »razčiščevanja« na Balkanu še zmerom računajo z nemško invazijo ter so na njo vsak čas pripravljani.

Vojna na Kitajskem

Tokio, 20. marca. AA. (DNE.) Danes dopoldne je bilo objavljeno poročilo, ki pravi, da se je Japoncem posrečilo prebiti kitajsko obrambno črto ob reki Tangtu, in da je bilo s to potezo okrog 50.000 Kitajcev popolnoma odrezanih od ostale vojske maršala Cangkajška. Po prehodu čez reko Tanši so Japonci nadaljevali s prodiranjem v smeri proti zahodu.

Proces v Riomu preložen

Pariz, 20. marca. AA. (DNE.) »Petit Parisien« pravi, zakaj je prišlo do preložitve razprave v Riomu. List piše: Ali bodo krivci kaznovani? Da ali ne? Smrt krivcem! Krivci žalogore bodo kaznovani, to da Riomi je zaspal v stoletni sen. Vsa težina zakona bo padla na glavne krivce, to da politiki in demagogi, ki so s svojo politikou privedli državo v nesrečo, še niso kaznovani. Za sedaj imajo ugodno življenje v ječi Bojevniki na bojišču, družine padlih borcev in vojni ujetniki zahtevajo pojasnila, kaj je z usodo vojnih krivcev in kakšno posredovanje je potrebno, da se zadosti pravici.

Zbornica odobrila Rooseveltove kredite

Sedem milijard dolarjev za izvedbo zakona o posojanju vojnega materiala demokratskim državam

Washington, 20. marca. s. (Ass. Press.) Reprezentančna zbornica je sredi s 336:55 glasovi odobrila sedemmilijardni kredit za izvedbo zakona o posojanju vojnega materiala demokratskim državam. Krediti so bili odobreni v nespremenjeni obliki, kakor jih je predsednik Roosevelt pred tednom predložil kongresu. Sedaj mora krediti dobiti še senat, ki prične z razpravo o njih danes. V kongresu senata napovedujejo, da bo tudi senat izglasoval kredite že začetkom prihodnjega tedna.

150 ladij za borbo proti podmornicam

Washington, 20. marca. s. (Columbia BS.) V zvezi s snočno izjavo mornariškega ministra Knoxa poročajo, da bodo Zedinjene države v kratkem odstopile Angliji okoli 150 manjših ladij za borbo proti podmornicam. Bodo to posebne ladje za napade na podmornice, dalje »Moskiti«-torpedne ladje, oborožene ribiške ladje in podobno. Mornariški minister Knox je že sam napovedal, da ni v načrtu, da bi ameriška vojna mornarica odstopila Angliji tudi nove rušilce.

Roosevelt v Floridi

Washington, 20. marca. s. (Columbia BS.) Predsednik Roosevelt je prispel davi s svojim posebnim vlakom v Jacksonville v Floridi. V teku jutra si je predsednik s spremstvom ogledal gradnje na novem oporišču za ameriško vojsko v bližini mesta, za katerega bo porabljenih 40 milijonov dolarjev. Nato je nadaljeval vožnjo in se bo zvečer vkrcal na svojo jahto »Potomac«, ki ga pričakuje v nekem pristanišču na Floridi. V spremstvu predsednika Roosevelta potujejo med drugim Harry Hopkins, predsednikov tajnik Early, vrhovni državni tožilec Jackson, notranji minister, člani vojaške svete in predsednikovi osebni zdravniki. Roosevelt bo križaril okoli 10 dni v bližini ameriške obale. Nikdar se ne bo oddaljila ladja za več nego 8 do 10 ur od obale, tako da bo lahko v primeru izrednih dogodkov Roosevelt vedno takoj odhitel nazaj v Washington. Ni še znano, ali bo jahta izbrala pot proti Mehikemu zalivu ali pa proti Bahamskemu otočju.

Washington, 20. marca. j. (Ass. Press.) Na včerajšnji tiskovni konferenci je na vprašanja predstavnikov tiska predsednik Roosevelt izjavil, da mu ni točno znano, kakšnega obsega je prav za prav misija irskega obrambnega ministra Aitkena, ki je pravkar dospel v Zedinjene države. Roosevelt tudi ni podal nobenih podrobnosti glede programa Aitkenovega bivanja v Zedinjenih državah.

Mornariški minister Knox je na tiskovni konferenci sporočil, da je Velika Britanija tri ali štiri dni po sprejetju Rooseveltovega zakona o ameriški pomoči Angliji zaprosila za dovoljenje, da bi smela uporabljati ladjedelnice ameriške vojsne mornarice za izvrševanje potrebnih popravil na svojem brodogradu.

Nizozemski minister pri Rooseveltu

Washington, 20. marca. n. (SDA.) Predsednik Roosevelta je sredi sprejela v posebnem avdiceni nizozemskega zunanjega ministra Kleffensa iz Londona.

Namesto konvojev »veržni varnostni pas«

New York, 20. marca. j. (AR) Glede na poostreitev podmorniške vojne se v ameriških krogih mnogo razpravlja, kako bi bilo mogoče zajamčiti večjo varnost transportov ameriškega vojnega materiala v Anglijo. V mornariških krogih predlagajo, naj bi se namesto sedanjih konvojev uredili na Atlantiku tako zvali »veržni varnostni pas«, ki bi pomenil stalno stražo vzdolž linije, po kateri plovejo transportne ladje preko oceana. To stražo bi tvorili niz rušilcev, ki bi bili v mesebojni razdalji kakih 80 km porazmeščeni preko celega oceana. V ta namen bi bilo potrebno približno 50 rušilcev. Ako se upošteva, da mora tudi sedaj v konvojih sodelovati zelo veliko število rušilcev, ne pomeni novi sistem nobene znatnejše obremenitve angleške vojsne mornarice, pač pa mnogo večjo varnost transportov. Rušilci, ki bi v svojih sektorjih neprestano patrolirali od enega konca do drugega, bi lahko imeli trajno pod nadzorstvom celotno pot preko Atlantskega oceana. Vsaka točka na tej poti bi bila vsaki dve do tri ure pregledana vsaj od ene vojsne ladje. Močnost, da bi se mogle v bližino pritihotapiti nemške podmornice, bi se s tem znatno zmanjšala. V sodelovanju z letalstvom bi predstavljali ta veržni varnostni sistem po sodbi ameriških mornariških strokovnjakov najzanesljivejšo varnostno službo, ki je v današnjih okoliščinah vobče mogoča.

Nemška podmornica v ameriških vodah

New York, 20. marca. AA. (DNE.) Veliki ameriški časopis »Christian Scienc Monitor« se bavi v svojem uvodniku s poročili iz angleškega vira, po katerih se je v ameriških vodah pojavila neka nemška podmornica. List ne verjame, da bi bile te vesti resnične, ter pripominja, da Nemčija v sedanjem trenutku nima nobenega interesa na tem, da bi izlazila Ameriko. List priporoča ameriški javnosti, naj takšne vesti jemlje s pridržkom.

Odprto pismo polkovnika Lindbergha

New York, 20. marca. AA. (DNE.) Tednik »Collar« prinaša odprto pismo slovitega letalca polkovnika Lindbergha. Lindbergh med drugim pravi, da je bil za svojo osebo že od začetka sedanje vojne pripravljen, da se Zedinjenim ameriškim državam ni treba vmešavati v vojno. Ameriški narod mora vedeti, da ga vedno hitreje po vseh mogočih poteh silijo v vojno. Pri tem je treba imeti pred očmi, da sedanjí ameriški voditelji tudi sami ne vedo, kako in

po kakšni poti bi bilo mogoče sedanje vojno dobiti. To vedo prav tako malo kot voditelji Velike Britanije.

Lindbergh nato omenja ogromno število letal, ki z njimi razpolaga Nemčija, in zmogljivost nemške vojsne industrije.

Italijanski tisk o ameriški politiki

Rim, 20. marca. AA. (Stefani.) Namera, da ameriške bojne ladje zamenjajo britanske brodogradje na Tihem oceanu, da bi se omogočila okrepitev britanskega brodogradja na Sredozemskem in Severnem morju, je pomembna za stališče ameriške politike. Poleg tega se ne sme pozabiti da so bile dosedanje ladje severnoameriškega brodogradja temnosivobarvane, tako da so zdaj podobne angleškim ladjam. Washington bi rad videl, da bi se Nemci prevrvali in izvajali incident, ki bi ga Roosevelt izkoristil.

»Giornale d'Italia« smatra, da je to neobzirna politika in da se Washington s tem izpostavlja notranjim težavam in nevarnostim, da bi bil izoliran na zapadni polobli. »Tribuna« izključuje vsako možnost, da bi Anglija dobila vojno. Vdor Amerikancev v Evropo je prav tako nemogoč kot vdor držav osi v Ameriko. Iz tega sledi, da bosta državi osi ostali gospodar evropske usode. V najboljšem primeru Amerikanci lahko pridejo v Veliko Britanijo. Državi osi sta že izvedli enotnost Evrope in ko bosta pregnali angleške brodogradje iz Sredozemskega morja, bosta lahko uredili svoje gospodarstvo. Ko bo to končano, potem vojna med celinskimi bloki lahko traja v neskončnost, stroške pa bo nosila le Anglija. Svoja izjavljajo koncuje »Tribuna« z vprašanjem, ali bo britansko otočje, ki je bilo središče močnega cesarstva, in ki se bo dedaje bolj oslabilo v korist USA, moglo obstati naproti vsej Evropi nad katero beži nemška vojska. Ni mogoče razumeti, da se Zedinjene države hočejo izpostaviti nevarni pustolovščini in da ne opazijo, da so v socialnem oziru v enakih okoliščinah kot je bila Francija tik pred evropsko vojno.

Rim, 20. marca. AA. (Stefani.) List »Tevere« piše, da se Zedinjene države izgubile vojno, še predno so jo začele. 20 let se napovedovale sovražnost totalitarnim narodom in so se nadejale, da bodo lahko našle v Evropi oporo za osvojitve stare coline. Danes Roosevelt upa, da bo mogel tedaj, ko najde oporišče v Angliji, po milji volji voditi usodo Evrope. Toda ta račun je napačen. Wilson in Coolidge sta propadla pri istem poskusu in to v času, ko je bila Evropa še demokratski prostozidarski raj. Roosevelt prihaja prepozno. Politika osi je naredila iz Evrope trden blok, proti kateremu valovi židovske internacionalne ne morejo doseči ničesar več. Evropa bo dobila vojno povsod, kjer se bo vojskovala.

Ali bo Irska dobila orožje od Amerike

Berlin, 20. marca. j. (Stefani.) Današnja »Berliner Börsenzeitung« posveča veliko pozornost včerajšnji izjavi predsednika Roosevelta na tiskovni konferenci, ko je predsednik Zedinjenih držav izjavil, da ne ve nič točnega o prihodu irskega ministra za narodno obrambo v Ameriko. List sodi, da mora biti ta nenavadna nevednost Roosevelta gotovo na kakšen način motivirana. Ker predsednik Zedinjenih držav deli z Anglijo ne samo nevarnosti, marveč tudi vse tajnosti, — kakor je izjavil sam predsednik angleške vlade Churchill —, je povsem logično, da mora tudi vedeti za vse načrte in namere Velike Britanije nasproti Irski. Roosevelt in njegova diplomacija — tako zaključuje »Börsenzeitung« — so storili vse, kar so mogli, da bi preprečili Irsko, da se mora pridružiti Angliji. Ker pa je Irska trdno odločena braniti svojo nevtiralnost, in to tudi z orožjem, če bi bilo treba, pa seveda Roosevelt nima nikakega interesa, da bi pribavil Irski orožje, s katerim bi se mogla braniti proti angleškemu napadalcu.

Obnova Amiensa

Pariz, 20. marca. AA. (DNE.) Izdelani so načrti za ponovno dograditev mesta Amiensa v severni Franciji, ki je bilo med vojno skoraj popolnoma uničeno. Od 30.000 hiš jih je 12.000 porušenih, 8.000 hudo poškodovanih. Načrt določa zgradnjo čisto modernih hiš, ki bodo v skladu z značajem mesta in njegovo preteklostjo. Znova bodo zgrajeni vseučilišče, visoko šolo za medicino, kemični zavod, gledališča in nekaj cerkva, obnovili pa tudi vse spomenike, ki so bili med vojno porušeni. Dela za obnovo mesta bodo trajala približno štiri leta. Pri njih bo zaposlenih okroglo 30.000 delavcev. Stroški so proračunani na dve milijardi frankov.

Radijska telefonska zveza Maribor-Ljubljana

Beograd, 20. marca. p. Minister za pošto, telegraf in telefon je odobril gradnjo posebne telefonske zveze med Mariborom in Ljubljano za radijske prenose. Kakor znano bo radijska postaja v Mariboru le relajna in bo v celoti oddajala program ljubljanske postaje.

Aretacija dveh Slovencev v Zagrebu

Zagreb, 20. marca. o. Zagrebška policija je aretirala dva razbojnika, ki sta v zadnjem času storila več zločinov. To sta 20-letni Ervin Tavčar iz Poljana pri Mariboru in 21-letni Alojzij Podbevšek iz Jaginjenice pri Krškem. Dne 25. marca sta z revolverjem in nožem prisilila monterja mestne električne centrale v Zagrebu Josipa Vajta, da jima je izročil denarnico s 180 din, uro, vredno 500 din, in zimsko suknjo vredno 1200 din. Na enak način sta 20. februarja odvzela mizarskemu pomočniku Baskalici zimsko suknjo. Istega dne sta s silo oropala tudi davčnega eskuktorja Ivana Zalokarja za zimsko suknjo in kloboč.

Napredek in moč vojne sile

Vojski nič ne pomagajo avtomobili, letala in oklopni vozovi, če nima jeklenega duha

Korak naših planincev je vedno enak: nagel in odločen

Beograjsko »Vreme« v daljšem članku razpravlja o modernem bojevanju. V izveščku objavljamo glavne misli:

Brez dvoma ima znanost vedno večji vpliv na sodobno vojskovanje. V zadnjih desetletjih je posebno v tehniki naredila znamenito celotno revolucijo in je njen vpliv na oboroženo silo bil velikanski.

Navede, tradicije in izkušnje, pridobljene v stoletjih v krvavih vojnah, niso več v polni veljavi. Pod vplivom znanosti in zadnjih vojnih dogodkov na Poljskem in na zapadnem bojišču se postavljajo vprašanja, ali je dosedanja organizacija in formacija vojske dobra, ali so borbeni postopki v skladu s modernimi tehnikami, ali je dosedanja obramba še kaj vredna z ozirom na »tiskovito« vojsko, ali je sploh možna obramba države, ki je vojska nima na razpolago desetih oklopnih divizij? Splošno je razširjeno mnenje, da brez utrjenih črt tipa »Meginote« ali »Siegfriede« ni mogoča uspešna obramba. Pri tem strahotno naglašajo veliko zamisel, češ da majhna vojska ne more uspešno klovat veliki modernemu opremljeni.

Da dosedanje vojske navede in izkušnje niso popolna, je jasno. Razvoj znanosti in tehnike jih je v mnogem spremenil. Zato so v začetku sedanje vojne mnogi vojaški strokovnjaki trdili, da je

vojevanje popolnoma novo in da bo treba stara izkustva zavreči. Če pa se vprašamo, če je to res, moramo odgovoriti, da ni.

Nestrujen duh reform v vojevanju ne sme iti pred znanostjo, pač pa za njo v gotovi razdalji, ki je odvisna od finančnega stanja, zemljišča, oborožitve, značaja in borbenega duha naroda in vojske. Prišaja pog. tih sprememb in novosti večkrat pozabljajo na preizkušeno resnico, da vse, kar je novo, ni dobro, pa tudi vse staro ni slabo.

V sedanji vojni je bilo uporabljenih mno-

go novih borbenih sredstev, ki so iznenadila sovražnika (šuka bombarderji, novi artilerijski izstrelki za prebijanje betona, plini za smrtovanje in onesveščanje moštva v utrjenih položajih, termitske bombe itd.). Toda ta iznenadenja še ne bi bila odločilna, da na eni strani ni bilo junaškega duha, na drugi pa omahovanja. Da pa ne bo nesporazuma, moramo poudariti, da bi bila velika škoda, če bi vojska katere države ne izkoristila pridobitve znanosti in tehnike v mejah možnosti, ki so ji dane. Ni namreč države in vojske, ki bi si ne bila na jasnem, da razvoj vojne tehnike in materiala zahteva tudi spremenjen način vodenja borb in vojne. Pogrešno in škodljivo pa bi bilo, če bi vojaško hrabrenost narodu hoteli vsiliti prepričanje, da se brez oklopnih enic ne more prebiti sovražnikova črta.

Gledati je treba, da se združijo moč tehnike z zmagovalnim duhom in vero v moč orožja, ker samo dovoljna tehnika, dovršeno znanje in visoki vojaški duh lahko dosežejo največji uspeh. Velika je žaloda onih, ki živijo v prepričanju, da je vojska slaba, če nima polno oklopnih enic, da je brezupen odpor vojske, če nima desetstoteke letal ali mase termitskih bomb, da je vojska, ki je ohranila nož, bodalo, bombo in planino, zastopala.

Ni borbe in ni vojne brez negotovosti, nevarnosti in nadlog. Kdor drugače misli in govori, se moti. Največja škoda in napaka pa bi bila, če bi vojska zaradi prevelikih skrbí, da ne bo iznenadena in zaradi prevelike vne, da bi korakala z znanostjo in tehniko, pozabila, da vojski nič ne koristijo avtomobili, letala in oklopni vozovi, če nima jeklenega srca in jeklenega vojaškega duha.

Pripomba k novim ljubljanskim tržnicam

Ponesrečena ureditev obrežja ob Ljubljani

Ljubljana, 20. marca.

Nove ljubljanske mesarske tržnice so v surovem sezidane. Stojijo strmo nad obrežjem zidom rezulirane Ljubljane. Razjezajo se od Kresije do žrnjanskega mostu.

Novim mesarskim tržnicam je vsekakor treba posvetiti več pozornosti. Ne mislim na stavbe kot take. Pač pa zaradi tega, ker nakazujejo bodočo ureditev največjega ljubljanskega živilskega trga in zlasti z njim povezanih obal Ljubljane.

Zato bi bilo iz temeljev zaračeno, če bi na nove mesarske tržnice gledali samo iz preprostega in nainnega vidika, češ, dobili smo definitivne zidane objekte namesto sedanjih zastlnih lesenih provizorijev. Saj pompozno stebrovje vzdolž bodočih mesnic ne more in ne sme biti niti edini, niti glavni kriterij za presojanje novih poslopij in njihove uporabnosti. V koliko bo slednja v skladu z dejanskimi potrebami sodobnih mesarskih stojnic, bo pokazala bodoča vsakodnevna praksa.

Ze danes pa lahko presodimo učinek novih mesarskih stojnic na prostor, kjer so postavljene. Njihov položaj je zaračeno z Ljubljanične strani napravljajo prav mučen in turoben vtis, ker človeka spominjajo bolj na kazemate kakor na na tržnice. Ne moreš se ubraniti misli, da se je v samo zasnovo teh objektov prikradla več prav usodnih napak. Fronta za vojo te dirne posebno neprijetno, če jo gledaš s trdnosti ali z žrnjanskega mostu. To so točke, kjer gre mimo izredno mnogo pešcev. Lahko se reče, da se nove mesarske tržnice z nobeno druge strani ne opazijo od tolikšnega števila nasantov in v tolikšni celotni sliki, kakor ravno z obeh mostov.

Kjer ni pitne vode in elektrike

Tudi občina Raka je potrebna večjega napredka

Raka, 18. marca

Toda pogledmo še kam drugam. Nad Krškimi poljem nasproti zelenim Gorjancem se dvigajo nizki vinorodni hrički. In tam je naša prijazna vas Raka. Ima veliko cerkev, kar pet trgovin, tri večje gostilne, orožniško staničo, več rokodelcev in obrtnikov. Po upravnem obsegu je precej velika občina, mnogo večja n go občina Studenec, pa tudi premožnejša. Toda tam se vendar mnogo več skrbi za napeljavo nepotrebnega električnega toka. Nasprotno, na vse načine se na Raki protivijo nekateri, ki so sicer v manjšini, to-

da žal odločujoči. Protivijo se posojilu 120.000 d.n., ki bi ga morala občina najeti. Zda se vprašujemo, ali je res tolikšna obremenitev za občino k kršna je Raka. Nekateri spet pravijo, da je banočina prevzela za druge občine zadevna posojila za napeljavo elektrike. To je že res, toda takrat bi se morali naši možje malo več pobrigati in naša občina bi zda že imela elektriko. Res pa je tudi to, da tiste občine odplačujejo zda posojila banočini. Tako bo n. pr. občina Skočjan letos že vse odplačala. Ali ni vseeno, če plačuje občina najeto posojilo banočini ali na naravnost onemu, pri katerem si je izpo-

doval? Torej tudi ta izgovor ne more obveljati!

Le pogledmo, kakšne razmere so v naši preljubi Rakli. Tu imamo staro vodovodno napeljavno, ki pa žal ne deluje več, ker je vsa zastarela. Že nekaj let miruje, ker so bila vedno potrebna manjša ali večja popravila, ki so terjala vedno večjih denarnih izdatkov. Takrat je deloval vodovod tako, da se je pri tem zgrubilo tri četrtine izvirk. Zato je tekla voda iz vodovoda le po eno uro dnevno, ker je bilo pač premalo vode. No, sedaj pa še tistega ni več. V vasi imamo dva vodnjaka, ki pa oba ne ustrezata svojemu pravemu namenu. Ob vsakem deževju postane voda v vodnjakih umazana in neuporabna. Poleti pa se mnogokrat zgodi, da sploh ne dobiš vode, ker skoraj usahnela izvirk. Kdor pride zjutraj prvi k vodnjaku, ta še kaj dobi, drugi pa nič več. V vsaki občini mora biti vedno dovolj zdrave, čiste pitne vode. To je eden izmed glavnih pogojev za popolno zdravstveno stanje vseh občanov.

Če pa premislimo, da je prav naša občina določena, da pridele sem v primeru potrebe evakuirani otroci večjega mesta, mora videti vsakdo tem večjo potrebo po zdravi pitni vodi. Čuje se, da bi banočina tudi prispevala k zgraditvi novega vodovoda, če bi se občina sama zavzemala za to nepotrebno pridobitev.

Poleg tega moramo premisliti, kaj bi se zgodilo, če bi nekdo poleti ob hudi suši se vnela v sredi vasi ena izmed hišic, pokritih s slamo. Naj še malo veter zafila in že imamo ves kraj v plamenih. Čudno se, da nihče ne pomisli na to. Sreča je le, da smo bili do zda pred tako nesrečo obvarovani in da še ni bilo požara v sredi vasi. Našim gasilcem vsa čast in hvala za njihovo požrtvovalno delo. Vda brez potrebne vode ne bi mogli obvladati količinski večjega požara sredi naše vasi. Kratko: stara vodovodna naprava je povsem nerabna. Zato bi bilo treba nove naprave, ki bi morala biti na vsak način na električni pogon.

Res elektriko imamo tudi na Rakli, toda žal to dobiš le v trgovini za nekaj dinarjev električne napeljave, pa nimamo. Tega smo precej krivi, sami oziroma odločujoči čimfitali. Vsi krivi okrog nas že imajo električno napeljavo: le pogledmo v Krško, Leskovec, Veliki Podlog, Veliko vas, Kostanjevico in Skočjan: letos jo dobi še Studenec. Povsod vidimo samo napredek le pri nas na Rakli je namesto napredka samo nazadovanje. Pri tem niti ni tak daleč do najboljega priključka.

Do Leskovca je kakih 8 km, do Skočjana pa kakih 9 km. Zračne razdalje. Torej tistih par kilometrov napeljave in potrebne transformatorja si naša občina ne upa financirati. Povsod kjer so dole napeljali elektriko so vsi prav zadovoljni. Vsakdo, ki je hodil po krajih, ki so dobili električno razsvetlavo, se je lahko prepričal, da so vsi res zadovoljni z novo svetlobo. Sorva je res nekaj več izdatkov, toda pozneje je toliko čenile. Se nekaj? Z letošnjo zimo smo imeli še nekako 400 litrov petroleja, toda kaj bi v prihodnosti zimi je druge vprašanje. Najbrže bo tedaj petroleja zmanjkalo. Sicer pa je že zda petroleja tako slab, da mu res lahko rečemo smrdljivec. Le prvi nekaj ur v prostoru, kjer gori petroleja, pa boš videl in čutil, da je ljudstvo našlo pravi izraz.

Bliza se pomlad. Zda je zadnji čas, da se začne že enkrat resno misliti na napeljavo elektrike. Ntem na krožku na dlo. Občina naj najame posojilo, nato se bo takoj začelo delati na terenu. Interesenti na bodo gotovo pomislili z raznim delom n. pr. z dovozom materiala, kakor se je drugod že zgodilo.

V naši vasi mora zavladati volja za napredek kakor je to do drugih krajev. Na Gorenjskem, na Štajerskem in na Notranjskem ima že vsaka vas elektriko; a tudi Dolenjska je v zadnjem času precej elektrificirana. le nekaj večjih občin je brez elektrike. Žal je naša Raka med njimi. Ona izkazuje le nazadovanje svojega zdravstvenega stanja (ker nima pitne vode v dovoljni meri) in svojega tehničnega stanja (ker nimajo sodobne razsvetljave). Tistim, ki toliko nasprotujejo napeljavi elektrike ključemo: čas bo šel preko njih. Korist posameznikov se mora umakniti koristi splošnosti, koristi vseh občanov.

LES, STEKLO, KOVINE

čisti izvrstno

VIM

Brezplačni tečaj

ruskega jezika je uvedla ponedeljska izdaja »Jutra« za svoje redne čitatelje. Tečaj, ki bo v naši javnosti brez dvoma vzbudil živahno zanimanje, bo začel izhajati v ponedeljek, ko bo ponedeljsko »Jutro« poleg nekaterih splošnih navodil prineslo prvo lekcijo iz ruskega jezika. Tečaj, ki je pod vodstvom odličnega jezikovnega strokovnjaka, bo pisan nazorno in stvarno, tako da si bo vsak pozoren učenec, ki ne bo zamudil nobene lekcije in ki bo pripravljen, tudi med tednom obnavljati obravnavano stvarino, izlaska v doglednem času pridobil osnovno znanje iz ruščine, s katerim se bo z resno voljo in delom lahko dokopal do obvladanja največjega slovanskega jezika. Zato opozarjamo vse naše čitatelje na prihodnjo številko ponedeljskega »Jutra«, najpreprostejši način, da se izogne neprijetni zamudi, pa bo za vsakega učenca, da se na ponedeljsko »Jutro« naroči.

Visok praznik zavednega celjskega obrtnika

Danes, na prvi pomladni dan, bo praznoval znani klobučarski mojster g. Franc Stribar v Celju 85-letnico svojega življenja. Rodil se je na Ložnici. Ko mu je bilo 12 let, je vstopil kot vajenec v klobučarstvo tvrde Chiba v Celju. Tu se je izučil, potem pa je odšel kot mlad pomočnik na potovanje ter je v osmih letih prepotoval skoraj vso Avstrijo, Nemčijo in Švico. Ko se je z bogatimi izkušnjami spet vrnil v rodno Celje, je tu l. 1882. ustanovil samostojno obrt, ki je po solidnosti kmalu zaslovela. Stribar mojstruje sedaj že 39 let in je kljub visoki starosti svež, krepak in delaven. Dolgo vrsto let je predsedoval Zdrženju klobučarjev v Celju, ki ga je v priznanje njegovih zaslug izvolilo za svojega častnega predsednika. Franc Stribar je eden najstarejših celjskih obrtnikov, če ne morda najstarejši sploh. Odlikujejo ga velika marljivost, solidnost, poštenost in odlična narodna zavest, ki jo je tudi v težkih časih pred osvobodjenjem vedno neustrašno izpričeval. Ni torej čudno, da je med prebivalstvom zaradi teh svojih lepih lastnosti splošno spoštovan in priljubljen.

Francu Stribarju iskreno čestitamo k jubileju s toplo željo, da bi mu usoda naklonila še dolgo vrsto let zdravja in zadovoljstva!

FRANZ JOSEF GRENCIGA

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kulturni pregled

Anthony Klančar

Rodil se je 7. I. 1908. v Clevelandu. Oče mu je iz vasi Gradišče pri Robu na Dolenjskem, ded iz Ulake pri V. Laščah. Mati mu je Strletova iz Sodražice. Dekliško ime očetove matere je bilo Gradišar. Vseučilišče je končal 1932. v Illinoisu. Visokošolec je sodeloval pri raznih slovenskih in angleških listih v Uniji. Evrope še ni videl, vendar se jako zanima za prosvetno življenje celotne Jugoslavije, proučuje nje zgodovino, umetnost, glasbo, narodopis in slovstvo.

B. Borko je v Jutru 9. VI. 35. navedel vrsto predavanj o številnih slovenskih pisateljih in nekaterih pisateljih, ki jih je naš glasnik priredil okrog velike luže našim rojakom. Dalje omenja tam prevode iz Iv. Cankarja, priobčene po obzorjih v USA kakor tudi v Londonu. Prišpeval je v razne zbornike in priročnike podatkov o mnogih jugoslovanskih prosvetnih delavcih.

Od Borkovega članka bo skoraj 6 let. V tej dobi je naš daljni rojak neutrudno nadaljeval svoj posel, to se pravi: redno poročal o vseh količkah pomembnih jugoslovanskih knjigah, ako jih je dobil v roke, v obzorniku »Books Abroad«. O tem poglavju mi je nedavno pisal: »Radoveden sem, ali vaši založniki in pisatelji sprevidijo, da je ena njih knjiga v Ameriki vredna desetih na njihovih polcih. Če bi jim bilo do tega, da Ameriko prepričajo, da je Jugoslavija vredna žrtve, kadar bo v stiski, tedaj bi morali sodelovati z nami,

Mi ne moremo plačati vsake knjige, ki jo dobimo od tam, lahko pa jo s pridom uporabimo tu. »Kot folklorist si želi predvsem »Etnologa« (I-IV), časopis za zgod. in narodopisje, Glasnik Muzejskega društva, itd. Zadržne čase se mu zanimanje osredotoča na poročne šege pri Slovencih. S podatki naj mu postrežejo strokovnjaki (prof. V. Novak in Kranjc, J. Gregorič in St. Vidu, itd.).

Spiro svoje službe v zveznem davčnem uradu mora zasledovati tudi tamkajšnje politiko. Vendar je našel časa, da je ustanovil večerne tečaje za slovenščino in slovstvo. Poleg tega je osnoval še dopisno šolo za svojo materinsčino.

Na kratko sem v tem listu letos opozoril na Klančarjev priročnik o clevelandskih Jugoslovanih. Iz njega vidiš, da živi v tem središču 35.000 Slovencev, 15.000 Hrvatov in 2500 Srbov. Za 500 odličnejših oseb je podal imena, poklice, naslov in telefonsko štev. v tem »Who's Who«. Po mestu in okolici deluje 50 naših bolničark, 27 zdravnikov, 26 učiteljev in učiteljic, 15 zdravnikov, 13 zobarjev, 16 urednikov, 3 policijski poročniki, ena strežnica na letalu, 4 rokoborci, 1 sodnik, 1 magij (čarovnik), 2 kovanca (metallurg), 5 umetnikov, 2 skladatelja.

Pripravlja pa marljivo Klančar dalje seznanjati manj znanih trgovcev in poklicnikov jugoslovanske narodnosti, na primer onih, ki se bavijo z zavarovalnico, balzamlarjem, dekoriranjem, poučevanjem godbe,

s stavbenimi strokami, s kontraktorstvom, mizarstvom, zidarstvom, krojaštvom, itd.

Ob tem zamudnem iskanju in nabiranju gradiva snuje slovstvena poročila prevajala Cankarja, Fr. Bevka I. dr. Za Books Abroad je pred kratkim dovršil razpravo: Recent American Slovene Literature, prikazuje najnovejšo priseljsko literaturo s pose-

nim ozirom na poslednja dela Josipa Grdina, Ivana Jonteza, Johna Omana, Ivana Zormanca, F. J. Kerna, Ivana Zupana.

Pri nas še neznani so neki glasovi o Klančarjevi prireditvi Dr. Dragutina Lončarja knjige: »The Slovenes, A Social History«. Srb V. Vucinič, prof. na univerzi

države Kalifornije, se v angleški literaturi smotri »Slavia« izraža, da je doslej najboljši spis svoje stroke, zavzemajoč visoko mesto v študijah jugoslov. zgodovine. — Enako pohvalno se izraža o socialni zgodovini Slovencev J. S. Roucek iz Hempsteada v omenjeni reviji Books Abroad, ki jo izdaja univerza v Oklahomi, obžalujemo edino to, da izborna dela tega le do l. 1910.

Ne bom nizar vseh naslovov, ki zaslužijo, da posvetimo precej pozornosti prizadevanju našega vzornega rojaka A. Klančarja. Povem nam samo še to, da je bil med 222 znanstvenikov slavisti v Združenih državah pred dobrim letom odlikovan za svoj trud od učene družbe.

Sredi oktobra 1939. mu je Banovinska Zrada poslala slov. čitanke za srednje šole. Že letos izda iz njih nekaj cvetnik slovenske književnosti v angleščini (založba Yugoslav Pamphlet Press). Kakor vidite, J. Klančar ne drži križem rok. Potakem ne morem bolj zaključiti teh vrstic nego s tem, da znova pozovem slovensko javnost, osobito založnike in pisatelje, naj poklanjajo brezplačne izvode na tale naslov: Anthony J. Klančar, 1047 East 67 St. — Cleveland, Ohio, USA. A. Debeljak

Lili Novy, »Temna vrata«

Temna vrata — to so starinska monumentalna vrata baročne palače, avtoričnega doma na Starem trgu, ki jih je Lili Novyjevna na posređen način povzdignila v simbol svoje poezije. Za temi vrati je zrasla lirika tenko čutečega, ob vsakem rahlem dotiku vznemirjenega ženskega srca, izgubljenega v samotno širokih soban

razkožnega meščanskega doma, v samotno nočnih ur, ki je je ta čas razdvojenosti in preloma tako bogat, pa v samotno sladkih trenutkov, ki z njimi ljubezen leči vse, kar krvavi.

Iz dvojnega studenca so privreli ti verzi, ki jih označujejo rahločuten smisel za zvok in podobo besede: iz pekočega odnosa pesnice do časa, ki se zdi kakor v znamenju Apokalipse, in erosa, tega pravira doživljanja vsega lepega. V odnosu do časa je Novyjeva lirika hrepenenja in resignacije, ki doživlja stvar, kakršne so ali kakršne so prav za prav bile (naslova »Temna vrata«), a ne najde niti oddaljenega stika s stvarno problematiko sveta, ki je dajala navdiha, da postavimo primer, liriki Srečka Kosovele in sredi katere se oplaja tudi ustvarjanje nekaterih pesnikov našega najmlajšega rodu. V tem pogledu je značilna »Zidarji pojejo«, katere motiv se na prvi pogled zdi zajet iz časa, iz današnjega stvarnega sveta, a je v resnici le preprežitev subjektivnih čustev pesnice o domu, ki je v okviru njenega ustvarjanja prvo in poslednje torišče vsega občestvenega doživljanja naših dni.

Prodirljejša, globlja je njena ljubavna pesem: srcu žene je pač brez primere bližji eros kakor problem, ki bi jih moral razvozlavati razum. V zbirki so pesmi, ki spadajo morda med najlepše primerke naše erotične lirike, a prav gotovo med najlepše, ki so privreli iz ženskega srca. Pozna se nekaterim, da so včasih njih osnovnemu tonu, včasih njih obliki kumovali večji ustvarjalci od Prešerna do današnjih dni, a vendar je v njih dovolj svojevrstnega, samoniklega, da stoji Lili Novyjevna pred nami kot izrazita pesniška osebnost. Njen verz je izbrušen, njen jezik bogat; vendar je nekaj redkih mest, ki prinesejo človeku občutek, kakor da jih je tuja roka napi-

oren je poročal, da šteje družstvo 171 članov, pevski zbor, ki ga vzorno vodi prof. Burg, pa 21 članov. V preteklem tu je pevski zbor imel 9 nastopov, nameravani koncert na je moral radi tehčnih ovir odloži. Pri volitvah so bili voljeni za predsednika Ljubec, podpredsednik Arnuš, tajnik Frankovič, blazajski Koren, arhivar Serdinšek, odborniki Burg, Čarman, Križnar, Dvornšek, nadorni odbor: Tumpej, Počkal, Berošak in Lukavica.

J— Vlom v cerkev. V Sv. Barbara v Hazzah so neznanji zlikovci vlomili v farno cerkev in odnesli dva keliha. Storitve za-vedujejo grozniki.

Gospodarstvo

Zavarovani zaslužek delavcev in nameščencev Lani je znašal zavarovani zaslužek 6158 milijonov din

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je objavil podatke o gibanju števila zavarovancev pri vseh okrožnih uradih in bolniških blagajnah nameščencev v mesecu decembru. Število zavarovancev je od novembra do decembra nazadovalo iz sezonskih razlogov za 43.069 in je znašalo v decembru 713.264, t. j. le še za 5829 več nego v decembru prejšnjega leta (v novembru je bilo število zavarovancev še za 21.386 višje nego v prejšnjem novembru). Pri tem je zanimivo, da kaže število moških zavarovancev v primeru z lanskim letom nazadovanje za 9827 članov, število ženskih članov pa je bilo za 15.656 višje.

Od skupnega števila zavarovancev je v decembru odpadlo na Slovenijo 112.075 (okrožni urad 100.525, TBPD 10.579, Merkur 971), na banovino Hrvatsko 236.815 in na ostale banovine 364.671. V primeru s prejšnjim decembrom se je najbolj povečalo število zavarovanih delavcev in nameščencev v industriji tobaka (za 6610 ali 58%), v kovinski in strojni industriji (za 6006 ali za 11,8%) ter pri gradnji železnice, cest in vodnih zgradb (za 2240 ali za 6,4%). Manjše število zavarovancev pa beležijo predvsem tekstilna industrija (za 6264 ali 9,9%), šumsko-zagarska industrija (za 5784 ali 11,5%), industrija gradbenega materiala (za 2836 ali za 12,9%), nadalje trgovina (za 2688), usnjarska industrija (za 1210) itd.

V primeru z lanskim letom zaznamujemo najobčutnejše povečanje števila zavarovancev okrožni uradi v Dubrovniku (za 13,5 odstotka), v Sarajevu (za 6,8%) in v Karlovcu (za 5,4%). Najobčutnejše nazadovanje pa beležijo okrožni uradi v Nišu (za 13,9%), v Skoplju (za 9,4%), v Subotici (za 8,8%), v Petrogradu (za 6,3%) in na Sušaku (za 4,9%).

Povprečna zavarovana mezda je znašala v decembru za vso državo 36,62 din, t. j. za 0,12 din več nego v novembru in za 8,41 din več nego v decembru prejšnjega leta. Na področju dravske banovine je znašala povprečna zavarovana mezda 36,62 din, na področju banovine Hrvatske 35,36 din in

na ostalem področju države 31,57 din. Nasproti prejšnjemu mesecu je povprečna zavarovana mezda narasla v dravski banovini za 0,33 din, v banovini Hrvatski za 0,22 din v ostalem področju pa je nazadovala za 0,05 din.

Zavarovani zaslužek

Skupni zaslužek tujih delavcev in nameščencev in nameščencev je znašal v decembru lanskega leta 599,5 milijona din (v Sloveniji 102,6, v ban. Hrvatski 209,1, v ost. banovinah 287,8) nasproti 437,0 milijona din v novembru prejšnjega leta, tako da je bil letos za 152,5 milijona din ali za 35% večji.

Za vse preteklo leto nam nudijo številke osrednjega urada v primeru s prejšnjim letom naslednje sliko o gibanju zavarovane nega zaslužka delavcev in nameščencev (v milijonih din):

	1939	1940		
I. četrtl.	1201,8	1263,9	+ 64,1	+ 5%
II. četrtl.	1325,8	1484,5	+ 158,7	+ 12%
III. četrtl.	1379,3	1597,5	+ 218,2	+ 16%
IV. četrtl.	1339,4	1810,0	+ 470,6	+ 35%

5246,3 6157,9 + 911,6 + 17%
Celotni zaslužek pri krajevnih organih Surozja zavarovanih delavcev in nameščencev je znašal v lanskem letu 6152 milijonov din, to je za 912 milijonov ali za 17,4% več nego v prejšnjem letu. Gornji podatki se nanašajo na zavarovani zaslužek in obsegajo le zaslužek delavcev in nameščencev, zavarovanih pri organih Surozja, ne obsegajo pa zaslužka rudarskega in topniškega delavstva, ki je zavarovano pri bratovskih skladnicah, in železniškega delavstva. Razlike nasproti lanskemu letu so bile največje v drugem polletju, zlasti pa v zadnjem četrtletju, pri čemer pa je treba upoštevati, da je na večji zavarovani zaslužek v zadnjem četrtletju vplivala tudi uvedba novih mezdnih razredov.

Celotni zavarovani zaslužek delavcev in nameščencev v Sloveniji je znašal v lanskem letu 1041 milijonov, v banovini Hrvatski 2051 milijonov in v ostalih banovinah 3066 milijonov.

Še o razveljavitvi zvišanih cen mesu, slanini in masti

V torkovski številki smo prinesli objavo mestnega poglavarstva o povišanju cen mesa, slanini in masti, ki pa ni v skladu z najnovejšo uredbo o cenah. Ta uredba je stopila v veljavo v soboto 15. t. m. in prepoveduje do 1. avgusta t. l. v notranjem prometu vsako povišanje cen. Zato je banska uprava izdala objavo, iz katere sledi, da tega novega zvišanja cen mesa, slanine in masti ni dovolila in v bodoče tudi ne bo dovoljevala. Nadalje pravi poročilo banske uprave, da je bilo sreskim načelstvom in mestnim poglavarstvom izdano samo pooblastilo, da smejo v lastnem delokrogu v izjemnih in upravičenih primerih na novo določiti cene mesa, slanine in masti z ozirom na tržno ceno živine v njihovem okraju. Z internim razpisom pa so sreska načelstva in mestna poglavarstva dobila tudi določeno v navodilih, ki jih bodo pri eventualnem novem določanju cen uporabljala.

V javnosti vlada navzlic gornji objavi še vedno nejasnost, ali so nove cene, ki jih je določilo mestno poglavarstvo v Ljubljani, veljavne ali ne, zlasti ker mestno poglavarstvo doslej ni povišanja cen prekinilo. Sporočilo banske uprave, da je bilo sreskim načelstvom in mestnim poglavarstvom izdano samo pooblastilo, da smejo v lastnem delokrogu v izjemnih in upravičenih primerih na novo določiti cene mesa, slanine in masti, očitno razumeti tako, da je bilo izdano še pred uveljavljanjem uredbe o cenah, to je najkasneje prejšnji teden. To pooblastilo pa je z novo uredbo o cenah ugasnilo, kajti nova uredba določa, da sme le minister za oskrbo in prehrano pooblastiti podrejene organe in obča uprava na oblast, da z naredbami določajo najvišje cene za posamezne vrste blaga. Take naredbe pa stopijo v veljavo tri dni po objavi in morajo biti objavljene na način, kakor se redno objavljajo naredbe oblih upravnih oblastev.

Maksimalne cene za modro galico, motvoz in jeklene posode za plin

Z uredbo o cenah, ki je stopila v veljavo 15. t. m., je dobil minister za prehrano pooblastilo, da lahko za posamezne vrste blaga z naredbami določi najvišje cene. Na podlagi tega pooblastila je sedaj minister za oskrbo in prehrano izdal prvo naredbo, ki se nanaša na modro galico, konopljeni motvoz za vezanje trte in snopov, za motvoz iz manile in za jeklene plinske posode.

1) Maksimalna cena za modro galico je določena na 8,50 din za kilogram, franko vagon tvornice, brez skupnega davka.
2) Za konopljeni motvoz za vezanje trte (surogat rafije) številka 2 (enozični) v klobčičih po 200 g je določena na 40 din za kg. Za konopljeni motvoz za vezanje snopov (surogat manile) št. 2/1, trižični, v klobčičih po 2 do 2½ kg, ki so opremljeni v bale po 10 klobčičev in skupni teži 25 kg, je določena cena 53 din za kg.

Za motvoz iz sisala za snope v dolžini povprečno 330 m na kilogram, opremljen v konopljeni tkanini po 6 klobčičev in skupni teži 25 kg, je določena cena brutto za neto 29 din za kilogram.

Gornje cene veljajo franko tvornice brez skupnega davka. Prodaja konopljenega motvoza za snope iz motvoza iz sisala (manile) bo sorazmerno urejena naknadno od oddelka za kontrolo cen pri ministrstvu za oskrbo in prehrano. Vsi trgovci, ki kupujejo označeni motvoz v tvornici, lahko pribejajo na gornje cene efektivne stroške prevoza do svojega obrata, vse eventualne javne davnine in na skupno vsoto 6½% za kosmatni zaslužek. Ti trgovci morajo zahtevati odobritev prodajne cene od pristojne banske uprave in predložiti dokazila o prevoznih stroških in krajevnih davkinah. Kot dokaz se smatra potrdilo občine ali upravne oblasti prve stopnje, da ti stroški ustrezajo krajevnim razmeram. Tr-

govci so dolžni prodajati ta motvoz po odobreni ceni neposredno potrošnikom. Prepovedana je prodaja drugim trgovcem, razen pod pogojem, da se računa nižja cena, kakor je odobrena prodajna cena in če drugi trgovec (prekupi) prodaja potrošnikom motvoz po odobreni ceni. V tem primeru mora trgovec, ki kupi motvoz iz tvornice, od svojega kosmatnega zaslužka odstopiti ustrežajoči del preprodajalcu po dogovoru.

3) Maksimalna cena za jeklene kislokovse posode je določena na 1200 din za komar, za posebne metanske jeklene posode pa na 2000 din za komar. Gornje cene so določene brez skupnega davka, franko skladišča prodajalca. V 15 dneh morajo prodajalci prijaviti oddelku za kontrolo cen pri ministrstvu za oskrbo in prehrano svoje vloge jeklenih posod s podatki o velikosti (prostornini) in o vrstah teh posod. Oddelki za kontrolo cen je pooblaščen, da po kategorijah in vrstah navedenih posod določi tudi nižje cene.

Tvrdke, ki se ne bi ravnale po tej naredbi, se izpostavljajo kazenskim sankcijam iz čl. 7 uredbe o cenah. (Po tem členu se kaznuje veletrgovec s stroгим zaporom najmanj 3 mesece in z globo 50.000 din do 1 milijon din, trgovec na drobno pa s stroгим zaporom najmanj 15 dni in z globo od 5000 do 100.000 din.) Ta uredba stopi v veljavo tri dni po objavi v »Službeni listu«.

V klirungu z Italijo smo zopet aktivni

Najnovejši izkaz Narodne banke o gibanju klirinskih računov z inozemstvom zaznamuje v drugi četrtini marca ponovno povečanje salda našega klirinskega dolga v Nemčiji od 65,18 na 66,42 milijona mark, medtem ko se je saldo našega klirinskega dolga v Češko-moravskem protektoratu zmanjšal od 82,1 na 81,3 milijona Kč, naš dolg v klirungu s Slovaško pa od 25,1 na 24,3 milijona Kč.

Značno spremembo zaznamuje novi izkaz glede klirunga z Italijo. V zadnjih treh tednih je saldo našega klirinskega dolga v Italiji nazadovao od 33,9 na 13,9 milijona din. Najnovejši izkaz pa zaznamuje popolno likvidacijo tega salda pri istofasnem nastanku salda naših terjatev v višini 24,3 milijona din. Ker je klirung z Italijo postal aktiven, se zopet vršijo izplačila našim izvoznikom po kronološkem redu.

Naš klirinski dolg v Madžarski se je povečal od 96,1 na 97,5 milijona din, naš klirinski dolg v Turčiji pa se je naglo zmanjšal od 1,6 na 0,5 milijona din.

Med aktivnimi klirungi zaznamuje klirinski račun z Nizozemsko povečanje salda naših terjatev od 6,85 na 7,19 milijona din, zmanjšale pa so se naše klirinske terjatve v Bolgariji od 2,5 na 2,0 milijona din.

Večje spremembe izkazuje tudi klirinski račun s Francijo in francoskim kolonijami. V Franciji smo imeli 8. t. m. terjatve v višini 3,5 milijona din, 13. t. m. pa je izkazan naš klirinski dolg v višini 0,5 milijona frankov. Obenem so se naše klirinske terjatve v francoskih kolonijah zmanjšale od 4,9 na 0,9 milijona frankov.

Gospodarske vesti

== Plačilo po starem tečaju za marko se mora v vsakem primeru izvršiti do 28. t. m. Včeraj smo v zvezi z novo okrožnico Narodne banke poročali o pogajanjih med Narodno banko in Reichsbankom o tem, da bi se lahko izkoristili stari tečaj za marko tudi za plačila po 31. marcu. V tej zvezi poročajo sedaj iz Beograda, da se pogajanja vodijo le v tem smislu, da bi veljali stari nižji tečaj tudi za ona plačila, katerih roki zapadejo po 1. aprilu, vendar le tako, da jugoslovanski dolžnik položi ustrežajoč znesek dinarjev najkasneje do 28. marca t. l. »Jugoslovanski kurir« opozarja, da je treba plačilo izvršiti pri pooblaščenem denarnem zavodu do 28. t. m., ne glede na to, ali je uvoznik po starem tečaju, sklenjenim pred 25. septembrom lanskega leta, blago že prejel, ali ga bo

še prejel. Bojazen zaradi kakršnihkoli eventualnosti po mnenju »Jugoslovenskega kurirja« ni na mestu, ker smo glede plačil v naprej zavarovani z znanim klirinskim dolgom, ki ga imamo nasproti Nemčiji.

== Pred uvedbo treh brezmesnih dni. Po informacijah »Jugoslovenskega kurirja« proučujejo na merodajnih mestih v Beogradu vprašanje povečanja števila brezmesnih dni, in sicer zaradi tega, kar uvedba dveh brezmesnih dni ni pokazala pričakovanih rezultatov in se potrošnja mesa ni zmanjšala, zlasti v banovini Hrvatski, kjer sta oba brezmesna dneva ločena. Stremljenje gre za tem, da se vprašanje brezmesnih dni uredi enotno za vso državo, in sicer tako da bi se uvedli trije zaporedni brezmesni dnevi.

== Načrt uredbe o emisiji bonov narodne obrambe. Iz Beograda poročajo, da je pripravljena uredba o ustanovitvi amortizacijske blagajne pri Narodni banki za emisijo bonov narodne obrambe. Prav tako so pripravili predpisi o emisiji teh bonov. Načrt uredbe je sedaj v finančnem ministrstvu zaradi končne stilizacije, posebno glede davčnih olajšav, ki so predvidene za te bone. Pričakovati je, da bo ministrski svet še ta teden sprejel to uredbo in se bo emisija ponov za narodno obrambo pričela že ob koncu tega meseca.

== Prepoved zvišanja cen in cen uvozne blaga. V zvezi z uredbo o cenah, s katero je prepovedano vsako zvišanje cen do 1. avgusta, obstoja namera, da se uvede tudi najstrožja kontrola cen pri blagu, ki se uvaža. Po beograjskih informacijah ne bo dovoljen uvoz blaga po cenah, ki ni neugodno vplivale na politiko stabilizacije cen v naši državi. Zato bodo ustanove za kontrolo cen tesno sodelovale z ustanovami, ki so pristojne za dajanje uvoznih dovoljenj, to je predvsem z direktorjo za zunanjo trgovino in z Narodno banko. Ministrstvo za oskrbo in prehrano ima sedaj tudi v deviznem odboru Narodne banke svojega predstavnika. Pristojne ustanove bodo izdale uvozna dovoljenja za kontrolirano blago le na podlagi točno predloženih kalkulacij.

== Nove odkupne cene za domači bombaž. Na temelju čl. 1 uredbe o izpremembah in dopolnitvah uredbe o odkupu domačega bombaža in člena 2. uredbe o cenah je preskrbovalni minister v soglasju s kmetijskim ministrom izdal naredbo št. 2. o odkupni ceni domačega bombaža letošnjega pridelka, ki določa, da znaša odkupna cena za domači kvaliteten beli bombaž letošnjega pridelka 32 do 33 din za 1 kg čistega bombažnega vlakna, franko vagon Strumica—Udovo, za domači bombaž slabše kakovosti (rumeni bombaž) pa 30 do 32 din. Kupci bombaža ne smejo kupovati bombaža po cenah, ki bi bile nižje od navedenih, prodajalci pa ga ne smejo prodajati po višjih cenah. Kdor se ne bi držal teh določil, ga bodo zadelo zakonske sankcije po čl. 7 in 8 uredbe o cenah. Ta naredba bo stopila v veljavo tri dni potem, ko bo objavljena v Službenih novinah.

== Prijava cen blaga, ki je pod kontrolo cen. Kraljevska banska uprava — referat za kontrolo cen — ponovno opozarja proizvajalce, predelovalce (vključno one, ki izdelujejo blago na račun proizvajalcev), uvoznike in veletrgovce, da so v smislu razpisne ministrstva za oskrbo in prehrano z dne 17. II. 1941 (Službene novice št. 43-41) dolžni pri referatu za kontrolo cen prijaviti cene blaga, ki je prišlo po seznamu kontroliranih predmetov objavljenem v Služ. listu 17/1941 prvič pod kontrolo cen. Prijave je vložiti nemudoma na obrabljeni list, ki jih je založila Zveza trgovskih združenj v Ljubljani, proti čim, ki bi prijavo upustili, se bo postopalo po zakonu.

== Sestanek jugoslovensko-nemškega stalnega gospodarskega odbora bo v maju. Iz Beograda poročajo, da se bo jugoslovensko-nemški stalni gospodarski odbor sestel v maju in ne v aprilu, kakor so poročali nekateri listi.

== Komisar pri prodajnih centralah za sladkor, kvas in spirit. Minister za oskrbo in prehrano je podpisal odlok, s katerim se ravnanje direktorje za prehrano dr. Čosić postavlja za komisarja pri prodajnih centralah za sladkor, kvas in spirit. Te tri centrale imajo, kakor znano, že vsaka svojega komisarja, postavljenega od finančnega ministra.

== V kmetijskem ministru se ustanavlja oddelki za zadušništvo. Z novo uredbo o organizaciji ministrstva za oskrbo in prehrano je predpisana tudi reorganizacija direktorje za prehrano, ki je imela doslej uradni naziv »direktorja za proučevanje kmetijstva v svrhu prehrane«. Ta direktorja postane po novi uredbi »direktorja za prehrano in oskrbo« in bodo njeni oddelki, ki so v zvezi s proučevanjem kmetijstva, vrnjeni v sestav kmetijskega ministru. V tej zvezi bo v prihodnjih dneh izšla uredba o dopolnitvi uredbe o organizaciji kmetijskega ministru, s katero bo v tem ministru ustanovljen oddelki za proučevanje in izsledovanje. V področje tega oddelka bodo spadale vse ogledne in kontrolne postaje, ki so bile prej pristojnosti oddelka za rastlinsko proizvodnjo kmetijskega ministru in so bile lani prenesene v pristojnost direktorje za prehrano. Poleg tega se v kmetijsko ministru vrača kot posebni oddelki statistična služba, ki je bila prej organizirana v kmetijskem ministru kot oddelki in v direktorji za prehrano postala oddelki. Vrh tega pa ob obstoja namera, da se ustanovi nov oddelki za zadušništvo. Zdruge in kmetijska združenja so bila dolžna v pristojnosti oddelka za agrarno politiko skupaj s kmetijsko statistiko in kmetijskim poukom. Značaj zadušništva pa narekuje, da se v ministru ustanovi poseben oddelki.

Borze

20. marca

Na jugoslovenskih borzah je bilo tudi danes povpraševanje za grške bone po 37,50. Tečaj na svobodnem trgu so ostali neizmenjeni.

Na zaresnem efektivnem tržišču je bilo pri nekoliko priaznejši tendenci povpraševanje za Volno škodo po 477,50 v Beogradu je bil promet po istem tečaju za ključke so bili zabeleženi v 6% dalmatinskih agrarnih obveznicah po 79,75 (v Beogradu po 79,75) v 7% investicijskim posojilu po 101 in v delnicah Trboveljske po 395.

DEVIZE

Ljubljana. Oficijelni tečaj: London 174,57 — 177,77. New York 4423 — 4455. Curih 1028,64 — 1038,64. Tečaj na svo-

bodnem trgu: London 215,90 — 219,10. New York 5480 — 5520. Curih 1271,10 — 1281,10. Privatni klirung: Berlin 1772 — 1792, grški boni 37,50 den.

Curih. Beograd 10, Pariz 8,00, London 17,50, New York 431, Brusel 69, Mian 21,7250, Madrid 39,50, Amsterdam 2,9, Berlin 172,50, Stockholm 102,5750 Oslo 98,50, København 83,50, Sofja 4,25, Lisabona 17,27, Budimpešta 85,50, Alene 3,00, Carigrad 3,3750, Bukarešta 2,00.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Volna škoda 477,50 den. 4% agrarne 56 den. 4% sev. agrarne 56 den. 6% b. g. u. k. 8 — 85,50, 6% dalm. agrarne 79,75 — 80,50 (79,75), 6% šumske 78 bl. 7% st. biliz. 97 — 100, 7% invest. 99,50 — 101 (101). 6% Seligman 101 den. 7% Blair 100 — 101, 8% Blair 104 den. delnice: PAB 207,50 den. Trboveljska 395 — 397,50 (395).

Beograd. Volna škoda 477,50 — 480 (477,50) 6% beluške 85 — 85,25 6% dalm. agrarne 79,75 — 80 (79,75), 6% šumske 79,75 — 80 (79,75) 7% invest 100 — 101 7% Seligman 101 den. 7% Blair 100 den. Narodna banka 6400 den. PAB 210 den.

Sokolstvo

V »Sokolstvu« je izšla 15 t. m. čitamo na uvodnem mestu tehtne besede podstarešine ljubljanske župe Br. Jazbeca, kako ocenjuje delovanje društev in čet bo njihovih obnih zborih. Seveda sledi v članku tudi navodila kako poglabiti in podvojiti delavnost vseh edinic. V isti številki je priobčilo na tudi pesnitev br. dr. Debeljaka »Risneti« v spomin Jeremu Živanovića pozornosti vredna pa je tudi članek »Vajnost našega tiska« ki naglašja marsikatero piko resnice o gledanju nekaterih na s koliki tisk. Vse stalne rubrike lista so tudi to teden zasedene z zanimivimi poročili iz »sokolskega sveta«.

»Sokolski glasnik« priobčilo že v nekaj številkah poročila o glavnih skupščinah sokolskih društev širom države. Vseh gre glas da so letos in to udeležili in potegnili izredno dobro uspele kar je doždal za članstvo zaveda rešnosti polnjava in vajnost sokolskih našov v sedanjem času. Zanimivo je da so skupščine levo uspele tudi v krajih kjer je bilo sokolstvo izločeno marsikateri težkoč odločnost članstva je prebrala ovire in omogočila radaj je delovanje.

Sokolska poljudna knjižnica, ki jo je pričel lanko leto izdati savez se je zopet pomnožila za novo knjigo. Za današnje dni je neobhodno potrebno, da izdajajo razne edicije, ki bodrilo vplivajo zlasti na mladino. Temu namenu bo odlično služili peti zvezek imenovane knjižnice, ki govori o primerih hrabrosti in lunaštva vojvode Marka Milanova. Napisal jo je publicist Cedomir Mitrović in izdal savez SKJ za več kakor poljudno ceno: dva dinarja za 62 strani obsegačih zvezek.

Sokolsko društvo v Dolenskih Toplicah je preteklo nedeljo 16. t. m. uprizorilo na lastnem sokolskem odru burko v 3 delenih »špansku muha«, je to že tretja gledališka predstava v tekočem letu. Dasi je bila pretekla nedelja krassen dan, je bila prireditev dobro obiskana. In nikomur, ki je burki prisostvoval, ni bilo žal, da je posetil pridne igralce, ker se je našel dovolj zabave. Igralci so se potrudili, da so kar najbolje rešili svoje vloge. Le žeteli je, da se igralci spet kaj knatno porokžejo na odru s kako prireditvijo. Tudi tečajadba se redno vrši in društvo se pripravila za letni telovadni nastop. Poleg gledaliških predstav ima prosvetni odsek v načrtu tudi druge kulturne prireditve, ki jih namerava v kratkem izvesti. Tako sokolsko društvo vsestransko skrbi za izobrazbo in napredek svojega članstva.

Sokol Sloveni Gradec. Uspešno smo zaključili prednjaški tečaj. Sledila je vrsta predstavnih večerov njih so proučevali zanimive slike. Br. prof. Žižek nam je orisal Picardovo polet v stratosfero. Br. dr. Pohar »sokolski« vpliv alkohola na telo in dušo. Br. dr. Turomir Prekoršek »Možemo vojnati«. Izreden učilec nam je nudil eden izmed prvobornih in tvorcev Jugoslavije univ. profesor br. dr. Zupančič. Razgledni nam je spominsko knjigo iz onih dni, ko se je gradila svobodna Jugoslavija. Svi bi nam pripovedovali tri dni in tri noči in še bi ostalo mnogo strani. Z lepimi besedami nas je bodril, da tu v mejni krajini vztrajemo in žrtvujemo vse sile živih nerazdelanih skupnosti Jugoslovanov. Decel in naraščaju pa smo priredili čajanko in razdelili pri tej priložnosti diplome najboljšim smučarjem in smučarkam. Prvič so se nam predstavili slovenjegraški harmonikarji v veliko zadovoljstvo številnega malega in velikega občinstva. Razali smo v kolu in ob prepevanju sokolskih pesmi zaključili čajanko. Pomlad naj prerodi vse naše vrste! Prejeto sokolska misel naj nas prekalil! Bratje, sestre! Ali so naše nize zorne?«

Velik vadičelski tečaj v župi Zagreb. Okrog Gline in Virginijosti deluje veliko število sokolskih čet, ki imajo jako široko delovno področje. Župno načelnštvo je zato organiziralo tamkaj vadičelski tečaj, ki je trajal deset dni in ga je obiskovalo 26 bratov iz desetih tamojnih edinic. Tečaj je bil organiziran na internatski osnovi ter ga je vodil župni načelnik br. dr. Stanko Torčič iz Zagreba.

Iz beograjske župe Župno starešinstvo sporoča, da bo energično uredilo vse nedelavna društva in žene kolikor jih je na področju župe — Zanimanje za sokolske domove narašča in je bil celo stavljen predlog, naj se osnuje posebna župna druga za gradnjo sokolskih domov. K temu predlogu župa še ni zavzela svojega stališča. — Društvo Beograd matica ima posebno učne tečaje za one naraščajke in deca, ki slabo zdelujejo v šoli. Društvo smatra to delo za svojo nalogo in pomaga, kolikor more. — V Kšutnjaku, znamenit štetišču poleg Beograda, bodo beograjska sokolska društva zgradila tri vodnjake v malem parku, ki bodo na razpolago štetelcem. — Za gradnjo župnega doma v Beogradu je poklonilo združenje opekarn nad 100.000 opek.

Trečji šoferski tečaj za Sokole je organiziralo beograjsko matično sokolsko društvo v okviru svojega narodnoobrambene dela iz obeh prejšnjih tečajev je izšlo veliko število bratov s šoferskim izpitom in tudi sedanjí tečaj posebej razveseljuje število kandidatov za šofere.

Spominska knjiga na mojsovaško bitko je izšla v kupni nakladi sokolskega saveza

Blagovna tržišča

20. marca

+ Chicago, 20. marca. Začetni tečaj: pšenica za maj 88,50, za julij 85,875, za sept. 86,50; koroza za maj 65,25, za julij 65,25, za sept. 65,25.

+ Winn'peg, 20. marca. Začetni tečaj: pšenica za maj 78, za julij 78,875.

+ Novosadska blagovna borza (20. t. m.) Tendence neremenjena. Oves: baski, sremski in slavonski 415 — 420. Jčmen: baski in sremski 557,50 — 562,50. Koroza: ča su primerno suha z 20% vlage franko vagon ali šlep 224 (za vsak odstotek manj vlage se cena povisa za 4 din) umetno sušena koroza s 14% vlage 250 din Moka (franko vagon ali šlep v dunavski banovini) ošenična »Oga« in »Og« 723 70% oreseana ošenična moka 358 85% enotna ošenična moka 382,25 nepresejana ošenična moka 351 oreseana koroza moka ali korozi z zdrob z največ 14% vlage 321 oreseana koroza moka iz časa primerno suhe koroze 250 nepresejana 230 Otrobi (franko vagon ali šlep dunavske banovine) ošenični 200 korozi s kalim: 150 brez kalij 70 Fižol: 150 sremski 640 — 642,50.

in odbora za proslavo 25letnice te bitke. Stane 20 dinarjev in se narača pri savezu. Knjiga obravnava v jedrnatem slogu bne ki so trajali 93 dni od Drine pa vse do Mojkovca v obrambi domovine po junških srbskih četah.

Število telovadnih v društvu Beograd matica. Največje in najstarejša beograjsko sokolsko društvo ima vadičelski »bor, ki šteje 31 vadičeljev in 14 vadičeljic. Ti vodijo 510 moških telovadnih in 208 ženskih telovadnih pripadnikov, skupno 718. Društvo je imelo lani 5 javnih tečajev dnevni nastopov in akademij Telovadnih ur je bilo vse leto v vseh odelkih skupno 913.

V Donjem Kaštelu zidajo »sokol« ki dom. Dolgo časa so se pripravljali vrli Kaštelanci letos so se pa odločili. Voz za vozom prihaja in dovaža gradbene potrebščine, opeka za opeko se zvršča v pokončne zidove, saj so si zaobljubili bratje in sestre v Donjem Kaštelu, da mora biti sokolski dom dograjen do 6. septembra, ko bo končana prva sokolska Petrova petletka.

Jug se giblje. Ni dolgo tega, kar smo poročali da se navzlic težkim današnjim razmeram ustanavljajo vedno nove sokolske edicine na našem jugu. To deštvo ponovno potrjuje zadnja številka »Sokolskega glasnika«, ki objavlja, da je ustanovila sokolska četa tudi v Kulen Vakufu po zavzemanju enega izmed učiteljev, ki je bil tjakaj premešan od nekod iz banovine Hrvatske. Tudi okrog Pančeva so pridno na delu. Tamkaj so ustanovili četi v Ovcu in v Dodovu. Gotovo je, da bomo v najkrajšem času dob

Obilje v Ameriki, pomanjkanje v Evropi

Sijajna žitna letina v Argentini in Kanadi — Nadprodukcija in njene posledice

Na avstralski polobli, kjer imajo poletje od decembra do marca, so pravkar končali z žetvijo. V Argentini je bila letošnja žetev tako bogata, kakor je ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Povprečna argentinska žetev znaša 65 milijonov metrskih stotov, dočim bo letošnja žetev znašala okoli

80 milijonov metrskih stotov.

Ta bogata žetev bo imela za Argentino hude posledice, saj sama porabi le eno tretjino pridelka, v Južno Ameriko gre ena petina, ves ostali pridelek pa je bil namenjen v Evropo. Toda Evropa je v vojni, na morjih vlada huda blokada in argentinsko žito bo obležalo v silosih, ki so

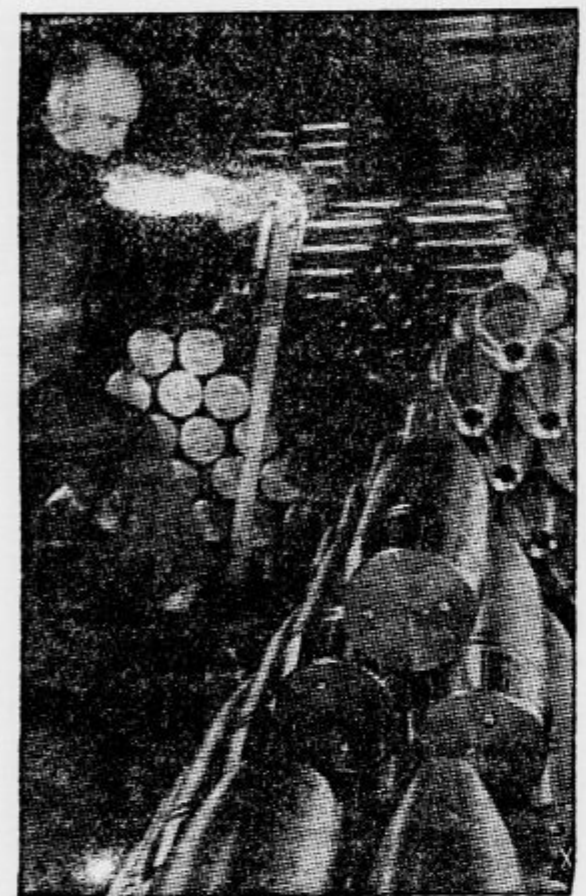
že zdaj prenapolnjeni.

In ko v Evropi primanjkuje kruha in moke, se Argentina s skrbjo sprašuje, kaj naj počne z 62 milijoni metrskih stotov ali 300.000 vagoni žita, ki jih ima odveč? Prav tako se sprašujejo Kanada in Združene države, kam bodo z odviškom svojega pridelka. Tudi Kanada je imela letos

izredno bogato žetev.

Tudi njeni silosi so prenapolnjeni. Brazilija je v januarju uničila 253.000

Municija v skladišču

Nemška oboroževalna industrija dela s polno paro, njena skladišča so polna streliva

Konji v kamionih

Na italijansko-grško bojišče dovažajo Italijani konje v avtomobilih, da jih lahko lažje porabijo za vprego na goratem terenu

vreč kave, iz Buenos Airesa pa poročajo, da bodo letos kurili argentinske lokomotive z žitom. Premog je danes v Argentini mnogo dražji od vsakdanjega kruha...

Tudi Avstralija, druga velika žitnica južne poloble, se

bori z izvoznim problemom.

V Avstraliji so imeli letos sicer slabo žetev, vendar so pridelali okoli 10 milijonov metrskih stotov več, kakor jih porabijo, od lani pa imajo še 32 milijonov presežka, ki jih zaradi blokade niso mogli izvoziti. Avstralija, ki ima okoli 7 milijonov preb-

valcev, potrebuje zase le 15 milijonov kvintalov žita. Vse ostalo izvažajo.

Tako je evropska vojna izžvala

hudo gospodarsko krizo

na vseh kontinentih, kar je najboljši dokaz, kako so med seboj povezani vsi narodi sveta. Zedinjene države so skoraj v istem položaju kakor Argentina in Avstralija. Julija bo tu nadprodukcija znašala približno toliko kakor 1932. leta, ko je izžvala strašno gospodarsko krizo in

katastrofalno uničenje trgovine.

Navodila za primer vdora

Pravilnik, katerega je pomagal sestaviti sam Churchill

Iz Londona poročajo, da bodo v teku prihodnjega tedna razdelili med prebivalstvo angleškega otočja dvasjet milijonov izvodov tiskanih pravil, kako naj se ljudje ravna v primeru nemškega vpada v Anglijo. Vsako gospodinjstvo bo dobilo po en izvod tega pravilnika. Pri sestavi navodil je baše sodeloval sam ministrski prednik Winston Churchill. Pravilnik določa med drugim:

Cerkveni zvonovi bodo zvonili samo tam, kjer se bo sovražnik v resnici pojavil. Samo v takšnih okrajih bodo dani prebivalcem navodila, naj se ne podajajo v nevarnost in naj se zberejo na zaščitnih prostorih. V splošnem pa velja načelo: Vsak naj ostane na svojem mestu in pri svojem delu, bodisi doma, v trgovini, v tvornici ali na polju. Oskrbovanje naj se redno nadaljuje, otroci naj hodijo v šolo, dokler ne bodo izdana protiva povelja. Pravilnik tudi povdarja, da bo vlada poskrbela za redno izhajanje listov in za

Štirje večji potresi

Moskovska »Izvestija« poročajo, da je seizmološka opazovalnica v Moskvi pršil teden zabeležila štiri večje potrese. Pri prvem potresu je bilo ognišče oddaljeno od Moskve 6.900 km. Verjetno je bilo na južnem rtu polotoka Kamčatke. Kmalu za tem sta bila zabeležena še dva potresa z znatno bližnjim epicentrom, po vsej pričetki neke v bližini Sredozemskega morja. Četrti potres je bil po sodbi moskovskih potresomercev najšibkejši med vsemi.

Nov rezultat Gallupovega zavoda

Zavod za raziskovanje javnega mnenja v Ameriki, ki ga vodi dr. Gallup, je nedavno razpisal vprašanje, ali ameriška javnost odobrava ponovno izvolitev Roosevelta za predsednika Zedinjenih držav. 72 odstotkov vprašancev je odgovorilo z »da«, ostali so zanimali.

redno oddajanje vesti po radiu. Na koncu povdarja oklic, da ima vsakdo pravico braniti svojo družino in svoje imetje pred sovražnim posegom in napadom, vendar pa naj vsakdo v prvi vrsti nudi vso mogočo podporo branilcem britanskega otočja, sovražniku pa nobene pomoči.

Razdejana kavarna

v nekem angleškem mestu, kjer je porušila hišo sovražna bomba

A NEKDOTA

Znameniti pridigar Abraham a Santa Clara — s pravim imenom Ulrik Megele — si je nekoč na dan svete Magdalene privoščil vse grešnice vrste tega imena. Cerkve je bila nabito polna žensk in pridigar je zažugal, da bo v največjo grešnico med njimi zagnal svoj brevir. Po teh besedah je v cerkvi zašumelo. Vse ženske so se sklonile do tal in popadle na kolena, da jih ne bi zadela knjiga. Pridigarja je to priznanje tako osupnilo, da je takoj ustavil pridigo.

VSAM DAN ENA

»Ko bi se le mogel domisliti, zakaj sem napravil ta vozil...« (»Passing Show«)

Pristaniško mesto Berbera, glavno tržišče Britske Somalije

Berbera ob italijanski zasedbi

Berbera, glavno mesto Britske Somalije, ki je bila več mesecev v italijanski oblasti, leži na južni obali Adenskega zaliva ter ima samo nekaj tisoč stalnih prebivalcev. Samo ob času vsakoletnega sejma v mesecu novembru naraste število prebivalcev Berbere na 30 tisoč. Takrat se zbere v mestu vse, kar si obeta izkupička od kož in drugih pridelkov te puste dežele. Berbera razpolaga z majhnim pristaniščem, ki pa je prikladno za pristajanje ladij. Odtod drže v notranjost Britske Somalije tri karavanske ceste. Nad polovico

izvoza in uvoza dežele gre preko Berbere, odnosno njega pristanišča. Uvažajo tekstilne izdelke, sladkor, moko in riž, izvažajo pa kožo, živino, maslo, rude, gum, slonovo kost in nojevo perje. Angleži imajo v Berberi tudi radio postajo.

Velika Britanija je izgubila Berbero lanske leto v avgustu. Italijanska vojska je zasedla deželo v petih sedemnajstih dneh. Angleška obramba, ki je štela nekaj malih oddelkov, se je umaknila ker ni bilo upanja, da bi mogla uspeti s svojim odporom.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je sprejela italijanska kraljica in cesarica Helena sovjetskega poslanika pri italijanski vladi Gorelkina in njegovo ženo v posebni avdijenci;

da je bil požar na nemškem veleparniku »Bremen« pogašen, preiskava o nastanku ognja, ki je povzročil ogromno škodo, pa je še v teku;

da je francoska vlada v Vichyju osnovala posebno sodišče, ki bo uvažalo kazensko postopanje proti osebam, ki kupijo potrebščine preko mere;

da sta se pripeljala s »Clipperjem« iz Amerike v Anglijo specialna tehnika za pomorske konstrukcije Nelson in Velves;

da se turška vojska neprestano vežba proti napadom iz zraka in proti spuščanju padalcev;

da gradijo Zedinjene države šest novih linijskih križark;

da se je v vzhodnem predmestju Londona primerila železniška nesreča, ki je zahtevala nekaj desetih človeških žtev;

da se v Franciji močno množijo smrtni primeri zaradi slabe in nezadostne hrane;

da je pokojni angleški min. predsednik Chamberlain ostavil premoženje 184.013 funtov;

da je Finska prejela novo posojilo od Amerike;

da bo Turčija zgradila več novih železniških prog v Traciji.

Krogla iz tridesetletne vojne

V Regensburgu so nedavno podrli kostanj, ki je dosegel starost več sto let. Ko so drevo razžagali, so odkrili v debelu 2 1/2 kg težko topovsko kroglo s premerom 10 cm. Krogla izvira po vsej priliki iz tridesetletne vojne, najbrže iz l. 1633., ko je vojvoda Bernhard iz Weimera oblagal Regensburg. Za mesto so se tedaj bili jako srditi boji. Sodijo, da je bila topovska krogla izstreljena proti napadajočim oddelkom švedske vojske, pa se je zarila v kostanjevo deblo.

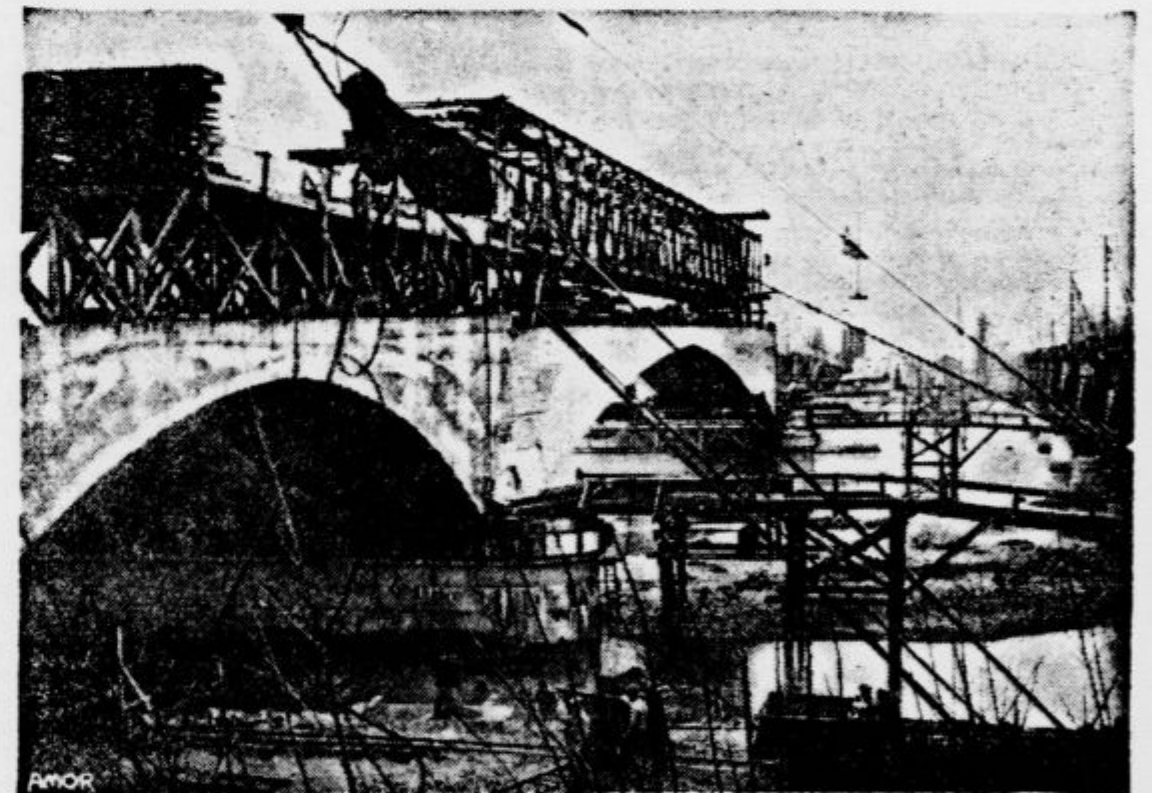
Ameriški »Clipperji« za Anglijo

Velika Britanija je naročila za svoje potrebe v Ameriki štiri prekomorske lade tipa »Clipper«. Prvo letalo te vrste se že nahaja na poti, ostala bodo sledila.

Podaljšanje vojaške službe v Kanadi

Iz Ottawe poročajo, da bo kanadski minister za narodno obrambo uveljavil zakon, ki predvideva podaljšanje vojaške službe od 30 dni na 4 mesece za vse moške od 21. do 45. leta starosti v Kanadi.

Francija se obnavlja

V okolici Lyonsa gradijo velik most. Na sliki vidimo njegova prva dva loka

H. Adams:

29

Daisy in Rosemary

Roman

Ela je bila očitno slabe volje. Hotela je vstati, a gospa Carterjeva jo je preprosila, da je privolila v nov poskus.

»Gospod in gospa Gasterjeva menda nista pripravi osebni,« je dejala. Potem je ustavila oči na Billu. »Kaj pa vi?«

»Zakaj ne?« je z nasmeškom odvrnil.

Zrl je v kroglo, toda njegove misli so se ukvarjale z Elo Verdonovo in njenim možem. Kaj nameravata? Ali mislita, da bosta mogla Carterjevo lahkovernost denarno izkoristiti, ali sega njiju namen še daleč? Kako bi mogla porabiti Daisyjino navzočnost sebi v prid? Njegove misli so tako trispele do dekleta; prizadeval si je, da bi odrinil vse drugo in strmel v kristal pred seboj. Morda — kdo ve? — morda mu je imel vendarle kaj povedati. Nekaj trenutkov je minilo, nato se je spet začel Elin glas:

»Vidim vas med odprtimi vrati... vhod v čuden prostor...«

Obmolnila je, in Billu so misli takoj poletale k skrivališču, ki sta ga bila dopoldne odkrila. Mar je bilo v Elinem jasnovidstvu kaj resnice? »Niste sami... z vami je ženska... Vlomili ste zaklenjena vrata... prostor je temen... Skupaj stopata vanj... Zdaj postaja svetleje... Vi vzamete žensko — ne, mlado dekle je — v naročje... toda

ona ni tisto, kar ste mislili... tujska je... Zdaj se obračate proč... Odhajate... Tema je...« Globoko je vzdihnila in dvignila oči.

Njene pomembne besede so si razlagali na vse mogoče načine.

Bill je bil prepričan, da Ela povsem načrtno govori o »tujki« med njimi. Vedela je, da ne bo nihče pozabil njenih besed in da bodo tisti dan, ko bo »tujka« razkrinkana, dokaz njenega jasnovidstva.

Daisy je komaj d'hala. Ali jo hoče Ela res izdati? Z Billom sta bila skupaj stopila v tisti prostor — ali bo Bill dogljal resnico in se odvrnil od nje?

»In kako si vi razlagate te sanje?« je hladno vprašal Bill.

»Ne morem si jih razložiti,« je Ela odvrnila. »Vsak mora gledati, da sam najde odgovor.«

»In ti, Rosie?« je vprašala gospa Carterjeva.

»Rajši nikar, tetka Amy — močno me glava boli.«

»Časih je baš to prikladno duševno stanje za sejo. Poskusite, Rosemary!«

Komaj opazni poudarek na zadnji besedi je bil enak ukazu. Daisy je ubogala. Sreč ji je razbijalo: kdo ve, kaj se utedne zdaj zgoditi!

»Glej v kristal in se skušaj osvoboditi vseh postranskih misli.«

Prizadevala si je, da bi ravnala po tem navodilu in strmela v brušeno kristalno kroglo, ki je z grozljivo močjo pritezala njene oči. Bolele so jo toda ni jih mogla odtrgati. Nato se ji je zazdelo, da se v globini krogle nekaj giblje. Pojavila se je nekakšna mlečna belina, se počasi razširila in se nato kakor dim raztegnila v eno smer. Mahoma je izginila, in vse je bilo spet temno, črno kakor noč.

Zdaj se je ta globoka črna razgrnila nalik zavesti, in pokazal se je obraz... Billov obraz. Smehljaj se ji je, kakor že tolikokrat — nato pa je bilo, kakor da bi smehljaj zamrznil, in Daisy je zrla v hladno, trdo, brezizrazno krinko.

»Ničesar ne vidim,« je začela Elin glas, in tisto, kar je Daisy mislila, da vidi, je izginilo. »Ne vidim te, sploh ničesar ne morem razločiti... Kako čudno. To se mi ni še nikoli zgodilo. Morda sem tudi utrujena. Nesmiselno bi bilo obnavljati poskus.«

S temi besedami je jasnovidka vstala. Ostali družbi je bilo žal, le Bill se je smehljaj. Zanj je bilo to samo nova črtica na sliki, ki se je ustvarjala za bodočo porabo. »Saj se spominjate, kaj ne: dekleta, ki ste jo klicali za Rosemaryjo, nisem mogla trpeti. Zdaj veste, zakaj ne!«

Nenadno prekinjenje seje je šlo Daisyji še posebej do živga. Poskočila je in hitro stekla iz sobe. Niti trenutka več ne bi bila mogla stresti. Ali je bila res videla kar je menila, da vidi? Sama ni vedela. Le nekaj je bilo zanj gotovost: še hipec bi bila ostala v sobi, pa bi bila na glas zakričala o tem, kar je moralo ostati skrito.

Namenjeno ji je bilo da se nevrčkovano naglo in na kaj čuden način spet pomiri. Htela je v svojo sobo — in to je bilo v trenutku, ko je le redko kdo zašel v gornje prostore. Na mehkih »leku« njenih korakov ni bilo slišati. Skozi rezo vrat je uhajala svetloba. To je bilo čudno, a Daisy je bila prepolna svojih skrbi. Da's je odprla vrata in zagledala nekoga, ki je klečal pred izdrtim spodnjim predalom njene komode. Pongico — varuško, ki je bila soodgovorna za zadnji naklep

zoper Dorieja in ki bi bila izgubila službo, da se ni Daisy tako toplo zavzel zanj. V Daisyjini sobi vobče ni imela kaj iskati.

»Oh... oh... gospodična... nikar ne zamerite,« je zajecjela in skočila pokonci.

»Kaj delate tu?«

»Nič... nič, gospodična... tako rada gledam lepe reči.«

Par Daisyjinih najboljših svilenih nogavic ji je visel čez komolec, in v zaleku bele obleke ji je tičala zlata igla — darilo Dorana Carterja.

»To ste — vzeli?«

»Oh... ne... gospodična. Samo pogledati sem hotela...«

»Oboje lahko obdržite, toda — pojdite!«

Daisy jo je potisnila skozi vrata in zaklenila za njo. Kdo je na bila, da bi smela obtoževati in obsojati druge ljudi?

15.

Drugi dan so se odveljali Carterjevi z Elo in Sidom Vernonom k nekim zgodovinsko pomembnim razvalinam v sosesčini. Gaster in njegova žena sta se, kakor po navadi, sama odpravila v Črne Abbas, kjer se je baje nekdanja Margareta Anjouška borila za svojega sina in kjer so — Američanom je bilo to glavni vzrok za izlet — v eni izmed čudnih starih hiš živeli predniki Georgea Washingtona. Vsem se je zdelo samoumevno, da se Bill in Daisy, kakor malone zmerom, zabavata skupno in na svojo pest. Toda Bill se je bil ut-nil brez besedice pojasnila, in tako je ostala Daisy sama. Niti čudila se ni njegovemu vedenju, kajti njene misli so imele z njenimi lastnimi zadevami več ko dovolj opravka.

BELEŽKE

Povratak sovjetskega poslanika Plotnikova

»Hrvatski dnevnik« poruča iz Beograda, da se je v ponedeljek 18. marca, vrnil v Beograd po trimesečni odsotnosti v Moskvi, sovjetski poslanik Plotnikov. Prihodnje dni pričakujejo v Beogradu tudi prihod našega moskovskega poslanika dr. Milana Gavrilovića.

»Hrvatski dnevnik« o naših odnošajih z Nemčijo

»Hrvatski dnevnik«, glasilo podpredsednika vlade dr. Mačka, posveča svoj uvodni članek odnošajem med Nemčijo in Jugoslavijo po vstopu nemških čet v Bolgarijo. List piše med drugim:

»Odnosaji med obema državama (Nemčijo in Jugoslavijo) so prijateljski in se niso v zadnjem času v nobenem pogledu poslabšali. Po vstopu nemških čet v Bolgarijo je omogočeno nemškim vojnim silam sodelovati z angleškimi vojnimi silami tudi na grškem ozemlju. Ako so angleške čete res že v Grčiji, potem bodo imele nemške čete dovolj prostora za borbo z njimi. Nemčija ni zahtevala od Jugoslavije nobenega pristanka za prehod svojih čet. Sprito tega je jasno, da je treba motriti odnose med Jugoslavijo in Nemčijo brez strasti, mirno in razborito. Jugoslavija ne zahteva ničesar drugega, kakor to, kar so ji z nemške strani že ponovno zagotovili: spoštovanje svoje državne neodvisnosti in teritorialno neokrnjenost. Mi nismo država, ki razmetava z velikimi besedami. Vendar pa nihče ne sme podcenjevati naših moči, ki so vredne vsega spoštovanja.«

Duh zmaga

Na skupščini novosadskega odbora Udruženja rezervnih oficirjev je imel v imenu aktivne vojske pozdravni govor komandant armije general Milan Radenković, katerega govor je izjaval splošno odobravanje. Dejal je med drugim:

»Rezervni oficirji morajo sodelovati v miru z aktivnimi oficirji pri pripravljanju naroda za vojaške dolžnosti v primeru vojne. V dobi vojne pa je naloga rezervnih oficirjev voditi skupaj z aktivnimi tovariši edinec oboroženega naroda. V miru je treba med narodom razvijati, gojiti in krepiti moralne sile ter pripravljenost za žrtve. Danes so prilike take, da je moralna sila naroda odločilno čimbenik, če je pozvan, da brani svoje nacionalne ideale in svojo grudo. Živimo v dobi materializirane vojne. Toda zavedajmo se, da stoji nad materijalom duh, ki se ga poslužuje. Najboljše orožje brez junaških in odločnih src ne zaleže nič. Srbski del našega naroda je stopil pred četrt stoletja v odlično borbo, oborožen z ideali zdenja in osvoboditve vseh Jugoslovenov. Danes bomo, če bo treba stopili v borbo z odlično voljo, občutiti za vsako ceno pridobitve in dediščino preteklih pokolenj. Glasnik te odlične volje mora postati vsak jugoslovanski rezervni oficir, ki mora povsod in ob sleherni priliki opozarjati na usodno povezanost Srbov, Hrvatov in Slovencev.«

Draga moka

V Sarajevu je izjavila nemalo senzacijo vest, da se je prijavilo mestni občini preko prehranjevalnega urada kar 150.000 Sarajevčanov za izkaznice za moko in kruh. Po teh prijavah sodeč je postala metropola naše Bosne pomnožena preko noči v veličanstvo. Mestni občini je bilo seveda takoj jasno, da se je moralo prijaviti lepo število sarajevskih družin za živilske izkaznice na račun potomcev tretje in četrte generacije. Sestavila je spisak vseh prijav in ga odstopila policijski upravi, ki jih je pričela primerjati s prijavnimi v svojem evidenčnem uradu. Ze v prvih dneh so ugotovili več sto Sarajevčanov, ki so prejeli za eno osebo po dve in tri živilske izkaznice. Policija je vse te grešnike brez izjeme kaznovala z globo po 500 din, tako da bo prigoljutan moka prav zasojeno draga. Listi poročajo, da je ta zgled dobrodejno učinkoval in da ljudje sedaj hito s popravami svojih prvotnih prijav.

Jugoras in HRS

»Jugoslovanski radnik«, ki zastopa mišljenje centralnega vodstva Jugorasa objavlja poročilo o sestanku svojih članov v Zagrebu. Poročilo vsebuje na koncu apel na Hrvatsko delavsko zvezo (HRS), ki je, kakor je znano, delavcem namenjena organizacija Hrvatske seljačke stranke. Jugorasci v Zagrebu pravijo, da »pričakujejo od svojih hrvatskih delavskih bratov, da jim bodo priznali svobodo pripadnosti k Jugorasu, saj sta Jugoras in HRS hrvatska delavska pokreta. Jugoras ni delal HRS nikjer nobenih ovir in je bil vedno pripravljen na sodelovanje, posebno v borbi proti raznim marksističnim elementom.«

Centralizacija policijske službe na Hrvatskem

Iz Zagreba poročajo, da so na predlog bana dr. Subašića kraljevi namestnik podpisali uredbu, po kateri se vsa policijska služba v banovini Hrvatski posavlja pod enotno vodstvo policijske uprave v Zagrebu. Za pravilno izvrševanje te službe je odgovoren upravnik zagrebske policije, za katerega so zaradi tega postavljali novi pogoji. Imeti mora diplomu juristične fakultete in najmanj 12 let konceptne službe v upravni službi. Ban bo s posebno naredbo predložil ustroj in pogoje krajevnih policijskih oblasti, kakor tudi ustroj policijske izvršne službe.

Vzgoja učiteljskega naraščaja v Nemčiji

V Nemčiji se opaža precejšnje pomanjkanje učiteljev. Listi zato opozarjajo mladino obeh spolov na ta poklic, o katerem poudarjajo, da ima izredno narodno-politično važnost. V učiteljsko službo je mogoče sedaj priti v Nemčiji na tri načine. Prvi, redni način je dovršitev petletnega učiteljskega študija. V prvi razred se sprejemajo dečki in dekleta z dovršeno meščansko šolo in s izkazanim udejstvovanjem v narodno-socialističnih mladinskih organizacijah. Dve nadaljnji poti sta odprti — vendar le začasno, dokler manjka učiteljev — za absolvente višjih srednjih šol. Ti se lahko po položnih maturi javijo v enoletni učiteljski tečaj, ki se začne v aprilu, ko je v Nemčiji konec šolskega leta in začetek novega. Za nje je razpisanih več stipendij v zneskih od 80 mark na mesec. Absolvirani sročajo, ki nima sredstev za po-sebanje enoletnega tečaja, pa se lahko javi tudi v samo trimesečni pripravljalni tečaj. Če ga z uspehom opravi, je takoj nastavljen kot pomožni učitelj s plačo 150 mark na mesec. Po dveletnem praktičnem pouku mora absolvirati še kratek zaključni tečaj, nakar je v vsem izenačen z absolventi učiteljskega in enoletnih abiturijentskih učiteljskih tečajev.

Italijanski vojni cilji

Turinska »Stampa« je nedavno objavila uvodnik znanega katoliškega pisatelja Giovannija Papinija, ki so ga ponatili tudi drugi italijanski listi in ki je vrtel iz Papinijeve knjige »Moja Italija«. Članek pravi v glavnem:

Sedanja vojna, ki jo vodi Italija skupno z Nemčijo, je eden izmed najhujših dokazov poslanstva Italije v Evropi. Italija je nekoličkrat merila svoje moči s silno habsburško monarhijo. Bilo je to 1. 1859., 1866. in 1915. ko se je borila v glavnem za uresničenje svojih nacionalnih ciljev. Da bi zedinila italijanski narod in zbrala vse one dežele, ki ji pripadajo po božanskem pravu zemljišča jezika in omike. Danes se Italija bori proti Angliji, ki je mnogo močnejša od Avstrije. Največja zapreka novemu redu v Evropi je britanski imperij Italija se je pogumno dvignila 1. 1935 in na angleški strani se je tako pokazalo nasprotovanje Angliji vidl v Evropi povsod smo kuncu, ki jih je treba prevariti, podložiti. ki jim je treba ukazovati in hlapce ki se morajo žrtvovati zanj. V vojni z Anglijo se Italija zato ne bori samo zase, marveč za obče dobro Evrope. Zato je zasedla Libijo, Albanijo in Abesinijo. Do teh zasedb ji dajeta pravico zemljišča in zgradovine. ki ji nalagata dolžnost, da v teh naraščajo širi svojo omiko in ustvarja blagostanje.

Konec članka se glasi: »Današnja vojna ni nič drugega kakor osveta italijanske kulture za odpor in naprotovanje Francozov in Angležev proti dvigu Italije v preteklem veku. Ta vojna pomeni povratak naše kulture na mesto, ki ji pripada. Ta vojna je vojna krivično zatiranih narodov proti krivično priviležiranemu narodu. Vodi se za pravilnejšo razdelitev Evrope in ostalega sveta.«

Madžarska revija za inozemstvo

Prejeli smo najnovejšo (marčno) številko madžarske revije za inozemstvo »Nouvelles Revue de Hongrie«, ki izhaja v tej novi obliki že 10. leto kot nadaljevanje revije »Revue de Hongrie«, ki je poprej izhajala že 24 let. Predsednik redakcijskega odbora revije, ki izhaja v velikem obsegu, je baron B. Lang. Namen revije je, da seznanja inozemstvo z madžarskim življenjem, ki je drugim narodom po večini težko dostopno zaradi nepoznavanja madžarskega jezika. Revija neče biti navadno propagandno glasilo, temveč hoče delovati s prepričljivostjo objavljenih snovi same. Razen Madžarov sodelujejo pri reviji tudi inozemski pisci, zlasti z razpravi o srednjeevropskih vprašanjih.

Najnovejša številka revije je posvečena raznim zgodovinskim in drugim zanimivostim. Na uvodnem mestu je daljša študija o prvem madžarskem balkanologu Thallóczyju, ki jo je napisal vseučiliški profesor Tóth. Pcučna je razprava o madžarskem kazenskem pravu, ki jo je prispeval advokat Racz. O madžarskih emigrantih v Franciji piše Kosa. Zelo zanimiv je članek o urbanizmu na madžarski nižini, kjer je za primer vzeto mesto Debrecin. Portret slavnega madžarskega pesnika Petőfija (s slikami) podaja Ferdinand Varkonyi, slikarja Belo Czobela pa opisuje Gachot. Tudi pisatelj Didieru Szabu je posvečena študija, ki ji sledi objava pisateljeve epopeje »Danikar«.

V rubriki o jugovzhodni Evropi prikazuje Perenyi gospodarski položaj današnje Turčije. Sleda nato še znanstveni pregled preteklega mesca ter izvečki iz madžarskih listov o nekaterih prečih vprašanjih. Revija objavlja tudi poročila o prejetih knjigah.

Gospodarski ukrepi Bolgarije

Na svoji zadnji seji, ki je trajala dolgo v noč, je bolgarska vlada sklenila najti posojilo 200 milijonov levov za gradnjo nove palače prosvetnega ministva. Vlada je na seji obravnavala tudi druge gospodarske zadeve. Kakor je naslednji dan minister trgovine izjavil novinarjem, je popis sladkornih zaloz pokazal, da bodo zalozke zadostovale do prihodnje letne. Pridelek nove letine bo še večji od sedanjega, ker so veliki predeli od Rumunije pridobijene Dobrudže zasajeni s sladkorno pesjo.

Za preskrbo vinogradnikov v bakreno galico je bolgarska vlada naročila 800 ton galice iz Jugoslavije, 500 ton iz Nemčije in 2000 ton iz Belgije. Današnje zalozve znašajo okrog 1700 ton. lastna bolgarska proizvodnja bakrene galice na se cenj na 500 ton. Tako bo imelo bolgarsko vinogradništvo letos na razpolago 5500 ton in bo za škropljenje vsakega hektara vinograda moglo dobiti povprečno 10 kg bakrene galice.

S 15. marcem je Bolgarija uvedla državni monopol za trgovino s koruzo, ki je bila do sedaj svobodna in so bile samo določene maksimalne cene. Te cene ostanejo tudi nadalje v veljavi in znašajo od 3 do 3.50 leva za 1 kg.

Porast draginje v Turčiji

Po podatkih »Instituta za proučevanje konjunktura« pri turškem ministstvu trgovine so življenjski stroški v letu 1940. porasli za 31%. Indeks cen, ki ga vodi ta institut ima za osnovno ceno v letu 1933. Od takrat do konca lanskega leta so narasli življenjski stroški za 56%, tako da znaša povprečen indeks ob koncu leta 1940. 156 točk. Najbolj se je povečala draginja v mestih, zlasti v Carigradu.

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Zdravstveno delo na Ptujski gori

Le redkokdaj je slišati krepke besede s podeželja, ki ima toliko tudi svojih senčnih strani, posebej še v ptujskem srezu, ki glede tuberkuloze nekako prednjači. Slišimo o bedi vinorodnih Haloz in staki trdega dela na Ptujskem polju, vendar je vse to, če izvzamemo prizadevanje zdravstvenega doma ravno na Ptujski gori in hvalevredne socialne akcije Higieniskega zavoda, samo gojo teoretiziranje, ki do danes ni moglo imeti nobenega vpliva na socialne prilike ljudstva, ki ga tarejo od pamtveka vkoreninjene navade, pomanjkanje zemlje in kruha.

Te prilike in spoznanja, da se je premaknilo težje tuberkulozne obolenja na Slovenskem iz mesta na podeželje, ki pogreša vsakovrstnih zdravstvenih institucij, urejenjših higienjskih razmer, stalnih prilik za izobraževanje in vsakovrstnih socialnih pomoči, je dovedlo nekaj po-zrtvovalnih poideincev do tega, da so ustanovili leta 1936 krajevno protituberkulozno ligo na Ptujski gori, ki obsega okoliš z občinami Cirkovce, Sv. Lovrenc, Mašperk in Ptuisko goro. S skromnimi začetki 29 članov je bilo treba črati trdo ledino, prepričevati občinske zastopstva o življenjski potrebi protituberkuloznega dela, zbirati dokaze s številom tube-kuloznih bolnikov in okuženosti šolske mladine. Tako se je posrečilo s trudom uvidnejših posameznikov, s krepko podporo duhovščine in učitelstva ter s pomčilo majšperske tovarne sezidati trdno stavbo, ki je rasla v širino in višino vse do svojega petega obnovega zbora, ki se je vršil preteklo nedeljo na Ptujski gori.

Tu smo slišali po statističnih podatkih v zdravniškem delu, ki ga vodi liga povsem na dispanzerski način, da je okuženih šolarjev od 12% v Cirkovcih do 56% v Narapljah, da znaša število okuženih hiš 209, da je v evidenci 72 jet čnih, od teh 15 z odprto tuberkulozo in da je samo v preteklem letu umrlo 7 jetičnikov, trije bolehalo za odprto tuberkulozo ko-

sti. V propagandne svrhe se je vrnilo do danes 33 predavanih deloma s skulpturnimi slikami, 5 filmskih predstav, 2 protituberkulozni razstavi, 1 tečaj razdelilo se je čez 2500 letakov, izvršenih je bilo 1080 cepljenj po Pirquetu, prodanih je bilo 43 brošur o tuberkulozi itd. Dačč naokrog znane prireditve lige so omogočile izvajanje izdatne socialne pomoči jetičnikom, ogroženim in šolarjem. Izdano je bilo 58 podpor v znesku po 3625 din. Šole so premale v početku kruh in nato še ribe olje. Liga vzdržuje dvojne šolske kuhinje na Ptujski gori in v Narapljah, kjer so zahtevale prilike, da sežida liga nov šolski prizidek za kuhinjo. V te svrhe je bilo izdanih 32.696.25 din. Samo v preteklem in tečem šolskem letu je bilo izdanih okrog 17.000 porcij toplega kosila ter skoraj 1700 kg kruha. Denarni promet je dosegel vsoto 135.456.25 din.

Vse to so dejstva, ki bi jih v tej obliki haložki pckrafini in današnjih pckirih časih ne mogli pričakovati. Zato zasluži delavna liga družina vsestransko priznanje in podporo vsega, kar ima dožnost skrbeti za narodni napredek. To tem bolj, ker pomeni to delo dviganje socialne zavesti posebej na tako širokem polju, kakor je protituberkulozno delo. Zato želimo protituberkulozno ligo na Ptujski gori v bodočem petletju vsaj toliko uspehov, kakor v preteklem.

Podaljšanje vojaškega roka na Madžarskem

Budimpešta, 20. marca. AA. (DNB.) Madžarski vojni minister je podaljšal dobo vojaške službe v hitrih oddelkih, ki jim pripadajo motorizirane enote, konjenica in kolearski, od dveh na tri leta. Ta ukaz začne veljati takoj.

Eksplodizije v Bostonu

New York, 20. marca. AA. (DNB.) Po številnih eksplozijah v ladijednici v Bostonu je izbruhnil velik požar. Požar je uničil naprave v ladijednici in je 6.000 delavcev brez dela. Vzrok eksplozije se ni znan in škoda še ni ocenjena.

Škodljive posledice sedanjih predpisov o vzdrževanju osnovnih šol

Iz učiteljskih vrst nam pišejo:

V zvezi s članki, ki se v zadnjem času pojavljajo v časopisju glede šolskih zadev, je treba opozoriti na nekatere pomanjkljivosti sedanjega zakona, zlasti pa še uredbe o vzdrževanju ljudskih šol.

V uvodnem članku »O reformi naše osnovne šole« z dne 15. t. m. ste opozorili na nesmiselnost sedanje uredbe o vzdrževanju ljudskih šol, ker banovina plačuje stanarino učiteljem, kjer šolska občina ne daje učitelstvu naturalnih stanovanj. Isto velja tudi za ostale šolske prostore in poslopja. Res je sicer, da mnogo šolskih in upravnih občin ni bilo dovolj gospodarsko močnih, da bi zadostile vsem obveznostim v zvezi z vzdrževanjem šolskih poslopij in učiteljskih stanovanj in imajo morda še danes neplačane dolgove iz let pred 1937. Vendar je nova uredba o vzdrževanju ljudskih šol neprimerna, ker naravnost odvrča šolske občine od zidanja šolskih poslopij in učiteljskih stanovanj, saj bi si z zidanjem nakopale samo stroške, katere nosi sedaj zanje banovina.

So pa poleg tega še drugi razlogi. Pogledimo, kako izgleda v praksi tak primer, kjer občina nima svojega šolskega poslopja niti učiteljskih stanovanj. Šolski prostori so v najetem privatnem posloplju. Mogoče je prostore dal v najem nekdo, ki ima kaj besede pri upravnih ali šolski občini. Najemno plačuje banovina. Ker ni pridržeta občina in domači davkoplačevalci, se skuša doseči čim višja najemnina. Najemodajalec je dolžan plačevati od najemnine vse davščine, od katerih prejme nekoliko tudi upravna občina na občinskih dokladah. Tako imajo od takega stanja vsestransko korist: 1) najemodajalec, ki prejema najem-

nino, 2) občani, ker jim ni treba vzdrževati šolskega poslopja, 3) občina, ki prejema občinske doklade na zgradarino.

Vse te privilegije uživajo občine, ki nimajo lastnih šolskih poslopij, na škodo ostalih občin, ki so si z velikim trudom, stroški in dolgovi zgradile lastna šolska poslopja. Poleg tega, da morajo same skrbeti za vzdrževanje in popravila svojih poslopij in odplačevati dolgove, ki so nastali pri zidanju, morajo v obliki banovinske šolske doklade plačevati najemnino drugim občinam. Ker so točno zdostile zahtevam zakona, da so postavile šolska poslopja in učiteljska stanovanja, so sedaj na slabšem. One občine pa, ki niso izvršile svojih dolžnosti po zakonu, so sedaj nagrajene za svojo malomarnost!

Značilno za izrabljanje uredbe o vzdrževanju ljudskih šol je, da so se najemne pogodbe izredno povišale, ki je prevzela vzdrževanje banovina. Cerkvene občine v Prekmurju n. pr. so najemnino povišale kar za stokrat ali še večkrat, čeprav so dobivale poprej le nekako priznavalino, največkrat po 10 din na leto.

Sličnih primerov bi lahko naštel še več. Toda že ti zadostujejo za dokaz, da je treba predpise o preskrbi in vzdrževanju šolskih poslopij in učiteljskih stanovanj ter o najemninah za nje, tako spremeniti, da nobena občina ne bo interesirana na tem, da si ne zgradi lastnega šolskega poslopja in ne preskrbi učiteljskih stanovanj. Pri tem naj gospodarsko šibkim občinam čim bolj priskočita na pomoč banovina in država. Naj bodo te podpore v skupnem znesku še tako velike, pri končnem obračunu bo banovina gotovo bolj odrezala kakor pa pri današnjih ureditvi.

Elektrika in nova šola v Šmarjeti

Pojasnilo o posojilu krajevnega šolskega odbora

Šmarjeta pri Novem mestu, 20. marca. Marsikateremu je znana naša Šmarjeta, posebno, ker se po njej imenujejo tudi bližnje toplice, katere se zadnje čase prav lepo razvijajo. Zato sodim, da pisec članka pod naslovom »Šola v Šmarjeti«, ki je bil objavljen v nedeljo, zatajuje naš kraj, ker ga je dal pod rubriko iz Novega mesta. Ne bom opisoval okolice niti Šmarjetskih toplic okoli katerih je šel pisec članka, da je prišel do svojega žulja. Ne domišljujem si, niti si ne lastim sumnje da sem ovira, ker se ne gradi nova šola v Šmarjeti. Pač pa si pridržujem pravico, da se tiče članek v »Jutru« od 16. t. m. pod naslovom »Šola v Šmarjeti« le mene. Prepričan sem, da je ta članek pisala oseba, ki ima do nove šole vsekakor interes. Ni pa lepo, da pisec ne pove, za kaj se je dotični fond porabil. Da kot moder mož v Šmarjeti pojmiš onim, kateri zadevo različno komentirajo, najvam nasledje:

Že v letih od 1932 do 1936, ko se je začelo moje javno delovanje, sem za časa šolskega upravitelja Pipa naredil marsikateri korak k pristojnemu oblastvu, da bi se zidala nova šola v Šmarjeti. Takratni banovinski šolski nadzornik g. Škuli in g. banovinski inženir Navinšek bi vedela povedati, kolikokrat sem bil na banski upravi zaradi zidanja šole. Da bi bilo po mojem in bi bil začel zidati z že rabranim fondom, bi šola danes že stala. Tako pa se je zahtevala le podpora. Nedelavnost nekaterih činiteljev je kriva, da je šola še danes v takim stanju. Sam priznam, da je naša šola ena izmed najslabših v našem srezu in menda tudi ne zaostaja po starosti za najstarejšo v banovini.

Prepričan sem, da so posebno tisti, kateri morajo dnevno po nekaj ur prebiti v njej poklicani zato, da delujejo med ljudstvom in jih navdušujejo, da se zidanje začne. Pisec nedeljskega dopisa imenuje pokojnega nadučitelja Gebauerja. Slava letu temu, zakaj malo je takih učiteljev. Stari ljudje privedejo o njem, kako je hodil med ljudstvom in jih navduševal za vse ter jim bil učitelj ne samo v šoli, temveč tudi zunaj, na polju, vrtovih in drugod. Nikdo tudi ne more pozabiti upokojenega nadučitelja Demšarja. To so bili učitelji, ki so čutili z občani in delovali z njimi.

Že nekaj let se bori naša občina za napeljavo električnega voda od strani Kranj-

skih deželnih elektrarn. Prvotno je občina dobila ponudbo, da dobi vod za 330% višje doklad davčne osnove. Elektrifikacija približno tretjine občine bi torej veljala 83.000 din. Poleg tega bi morala občina najeti za KDE 250.000 din posojila. Sicer posojilo obrestujejo elektrarne, toda skrb je bila vseeno, posebno zato, ker občina ni mogla dobiti zaradi drugega posojila za svojih 83.000 din, katere bi morala plačati kot svoj prispevek. Zaradi težkih razmer in splošne draginje je bilo pričakovati, da bodo KDE svoje zahtevo nasproti občini povišale. Ker občina ni mogla dobiti nikler posojila in se je bilo bati, da bo elektrifikacija naše občine za nekaj let padla po vodi, sem se odločil in preskrbel občini posojilo v znesku 80.000 d'n, katero sem dobil od stavbnega fonda krajevnega šolskega odbora v Šmarjeti. Kako je ta procedura tekla in kako je bila izpeljana, ve marsikdo in o njej ne bom na tem mestu praviljal. Povej le toliko, da je bil proti temu celotni učiteljski zbor kljub mojemu osebnemu zagotovitlu da jamčim s svojo osebo, da se bo šola zidala, odnosno da se bodo začele priprave v teku tega leta ali vsaj v začetku prihodnjega. Istotako sem zasavil svojo besedo pri odločujočih oblastvih in zato je posojilo tudi bilo odobreno. Čeprav sta nam bila v Šmarjeti podpis delovodje in uradni žig odklonjena, smo posojilo dobili. Dobili smo ga zato, ker je za denar last vse občine, last vseh občanov, ne samo nekaterih faktorjev.

Dasprav smo nato vse gotovino spravili vkup, s KDE zahtevno povišale od 330 na 410 odstotkov. Namesto 83.000 din smo morali plačati 129.585 din. Če pa ne bi bili tega zneska takoj plačali, bi morali v teku enega mesca plačati spet kakih 30.000 din več. Nismo zato grešniki, ki bi jih našli občani obsojili. Jasno je, da smo vzeli stavbni fond krajevnega šolskega odbora v Šmarjeti v posojilo do 30. decembra 1941 samo zato, da prihranimo občini 30 do 50 tisoč din. Ker smo to prihranili, je ustvarjena večja možnost za zidavo nove šole kakor bi bila sicer. Vsakemu mora biti jasno, da danes ni mogoče začeti zidati nove šole. Vsekakor pa se bo to zgodilo, čim se no politični stanje malo umirilo. Do tega časa pa se bom jaz prizadeval, da se posojilo vrne krajevnomu šolskemu odboru. In kadar bomo zidali novo šolo, jo bomo

TEMPO

veliki italijanski časopis za politiko, literaturo, vedo, umetnost in zabavo, se je znal uveljaviti v enem letu pri čitalcih po vsej Evropi.

100 fotografij v vsaki številki. V Jugoslaviji se prodajajo v vseh večjih knjigarnah in časopisnih agenturah dve izdaji Tempa: vsak teden italijanska izdaja in vsak drugi teden dvojezična italijansko-nemška izdaja, obe po 5.— din izvod.

TEMPO

velja v Italiji kot »CETRITKOV CASOPIS«.

Razpečava v Jugoslaviji: Časopisno založništvo »AVALA«, Frankopanova 24 — Beograd.

zidali z zavestjo, da bodo vzgajali našo mlado tako vzgojitelji, kateri bodo takratne rastele in ter bdi, v vojni za njen priskorbi našem kmetu in občanu tudi izvir svojih deonih in na pomoč.

Fran Karlovič

Objave

Uradništvo Prve hrvatske štedionice, podružnice v Ljubljani daruje Podpornemu društvu za gluhomno mladino 200 din, namesto venca na grob blagopolkojne gospe dr. Vračonove iz Vraždana.

Gospa Marica Blinc iz Ljubljane je darovala mestni občini ljubljanski 200 din za osirotele revne otroke namesto venca na grob kapetana g. Radmila Todorovića. V počastje »Pomina blagopolkojne strica rana Blažana darujeta bežigradski Ciril-Metodovi podružni 100 din Romana Vasičeva in Minka Govcarjeva.

Naše gledališče

D R A M A

Petek, 21.: Brez tretjega. Red B. Gostovanje Hinka Nučiča in Vike Podgorske. Članov zagrebskega Nar. gledališča. Sobota, 22.: Zaprta vrata. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Nedelja, 23.: Šesto nadstropje. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Konflikt med ljubosumnim možem in zvesto ženo, ki ga je čakala in ki se povrne osm let po koncu svetovne vojne, je vsebina Begovičeve drame »Brez tretjega«. V njej gostujeta člana zagrebskega Narodnega gledališča, Vika Podgorska in režiser Hinko Nučič.

V soboto zvečer bodo uprizorili dramo »Zaprta vrata«. Dramatik Praga je orisal v svoji sodobni igri prvi duševni konflikt osemnajstletnika iz dobre, imovite družine, ki zasuti, da ni sin očeta, čigar ime nosi. Duševna borba matere in njegovega pravega očeta, preden razkrijeta sinu resnico, izpolnjuje dejanje.

O P E R A

Petek, 21.: zaprto. (Generalna Faust). Sobota, 22.: Faust, premiera. Premierski abonma. Nedelja, 23.: Rusalka. Izven. Gostovanje tenorista Josipa Gostića, člana zagrebske opere. Znižane cene od 30 din navzdol.

Gounodov »Faust« na našem odru. V soboto bo za red premierski popolnoma nova uprizoritev Gounodove opere »Faust« s Franciom v naslovni partiji, Vidvaljevo kot Margareto, Jankom kot Valentinom, Popovom kot Mefistom. Novi kostumi, in inscenacija in zanimiva koreografija, obetajo slikovito predstavo.

Dirigent ljubljanske opere Niko Štrifol bo praznovan 28. t. m. 25letnico svojega dirigentskega dela. Pod njegovo taktirko bodo izvajali Bizetovo »Carmen« z gostoma Zlatko Gijzenčevom v partiji Carmen in Aldo Noličevom kot Micaelo. To gostovanje dveh priljubljenih odličnih pevk bo dalo operi zopet novo privlačnost.

Zaradi velikih priprav, ki jih zahteva Gounodova opera »Faust«, bo ostala drevi in jutri naša opera zaprta. Vršili se bosta glavna in generalna skušnja.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Sobota, 22.: Na Trški gori. Stoti nastop g. Pleveja. Nedelja, 23. ob 15.15.: Visoka pesem. Popoldanska predstava. Ob 20.15.: Na Trški gori.

R A D I O

Petek 21. marca. Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 11: Šolska ura: V marcu na Jadranu in na otočku Silbi (ga Mirja Engelmann). — 12: Iz domačih gaev (plošče). — 12.30: Poročila, objave, napovedi. — 13.02: Sporod slovenskih skladateljev (Radijski orkester). — 14: Napovedi. — 14.10: Tujskoprometno poročilo: Smuk v planinah. — 17.30: Narodne pesmi ob spremljevanju klavirja. — 18.10: Zenska ura: Mati in otroci (gđ. Marija Kovač). — 18.30: Plošče. — 18.40: Francoščina (g. dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila, objave. — 19.25:

SPORT

Kaj bo v nedeljo na zelenem polju?
Zagrebaški Redarstveni v Ljubljani — Začetek tekmo-
vanja za pokal SNZ

SK Ljubljana se pridno pripravlja za skorajšnje nastope v državni ligi. Nedeljo za nedeljo sprejema razne nasprotnike in za to nedeljo je hotela dobiti v Ljubljani — zagrebaške Haškovce. Za pa so akademiki iz Zagreba stavili previsoke finančne zahteve, tako da jih Ljubljana ni mogla prevzeti in se je morala za enkrat odrediti temu zanimivemu srečanju.

Ker pa so pogajanja že tekla v Zagrebu, se je vodstvo oziralo za drugim hrvatskim nasprotnikom in ga res tudi dobilo. To moštvo trenutno res nima zvečenega imena, toda poznalci nogometnih moštvo v Zagrebu pravijo, da je Redarstveni po znanju in borbenosti skoraj enakovreden današnjemu Hašku. Omembe vredno je, da je ta klub skupno z Zetom najboljši prvorazredni klub v hrvatski prestolnici. Sprito tega se bo morala enajstorka Ljubljane, ki bo proti gostom nastopila v kompletni postavi, pošteno potruditi, če bo hotela zmagati.

Glavna tekma bo ob 15.30. v predtekmi ob 14.30 pa bosta igrali rezervi Ljubljane in Marsa.

★

V ostalem je za to nedeljo tudi že razpisano prvo kolo tekem za pokal SNZ. Za to kolo so bili izžrebani pari kakor sledi:

Hermes-Grafika

V nedeljo dopoldne na Hermesovem stadionu

Širšemu občinstvu gotovo še ni znano, da se je v območju slovenske nogometne zveze ustanovilo tako imenovano pokalno tekmovalstvo, v katerem sodelujejo vsi prvorazredni in ligaški klubi. Glavna

zanimivost pokalnih tekem je v tem, da klub, ki eno tekmo izgubi, ne more več igrati dalje in je tako, da bodo finale igrali res samo najboljši klubi, ki bodo ostali neporaženi. To dejstvo bo imelo pri živahnosti pokalnih tekem odločilno vlogo, ker se vsako moštvo dobro zaveda, da je treba stvar takoj prijeti z najresnejše strani in zaigrati z vso voljo in elanom. Po zbiru sta za nedeljo določena Hermes in Grafika, naša dva najboljša ljubljanska prvorazredna kluba, ki se bosta resno potrudila, da se eden izmed njih uveljavi za nadaljnje tekmovalstvo v tej nad vse zanimivi konkurenci.

Celje-Atletiki

V nedeljo 23. t. m. bodo otvorili nogometno sezono tudi v Celju, in sicer s pokalno tekmo med SK Celjem in Atletiki. Imeni obema nasprotnikom jamčita, da bo začetek nogometne sezone zanimiv, saj se bosta srečala stara lokalna rivala. Obeta se torej napeta borba. Tekma se prične ob 15.30 na Glaziji s predtekmi.

V nedeljo je bila na Glaziji odigrana tekma za trening med SK Celjem in SK Jugoslavijo. Rezultat je bil 3:3.

Razen te tekme boste v Ljubljani še dve v enaki konkurenci. In sicer med Jadranom in Svobodo ter med Korotanom in Mostami.

Ostali spored teh prvih pokalnih tekem in obenem otvoritvenih nogometnih srečanj letošnje sezone obsega še tale srečanja: v Kamniku: Kamnik-Disk, v Brezicah: Brežice-Hrastnik, v Celju: Celje-Atletiki, v Murski Soboti: Mura-Lendava, v Ptuj: Drava-Ptuj, v Mariboru: Slavija-Rapid ter v Guštanju: Slovan-Slovenj Gradec.

min. po odigrani partiji s priloženo kaveljo din 30.—, ki se vrne, če se protestu ugod. Za vse ostalo veljajo pravila JTTS. Morebitne spremembe si pridržuje prireditelj.

KOLESARSKJE NADE

Beograjsko »vreme« objavlja: Na obnem zboru slovenske kolesarske zveze v Mariboru, ki jo je moral zaradi nesoglasij med zborovalci razpustiti predstavnik oblasti, so se sestali tudi delegati beograjskih in zagrebaških vrhovne kolesarske zveze, ki so prišli na ta občni zbor kot opazovalci. V nevezanem razgovoru je bil med njimi dosežen načelen sporazum, da bodo vse narodne kolesarske zveze pozvali, naj predložijo svoje predloge, kako bi bili sploh pripravljeni skleniti sporazum in začeti s skupnim delom. Če bo ta akcija imela uspeh, naj bi se sklicala skupna konferenca, na kateri naj bi se ta dolgotrajni spor spravil s sveta.

XXI. redni letni občni zbor SK Jadrana bo v soboto 22. t. m. ob 20. v prostorih gostilne Soklić v Trnovcu s običajnim dnevnim redom. V slučaju nesklepčnosti bo občni zbor pol ure kasneje ne glede na število navzočih.

SK Grafika. Jutri ob 19.30 važna odbojna seja, ob 20. članski sestanek zaradi nedeljske pokalne tekme. Načelnik.

STK Moste. Drevi ob 20. pri Bajcu važen sestanek, ki naj se ga zaradi nedeljskih tekem udeležijo prav vsi igralci.

SK Slavija. Drevi ob 20. važni članski sestanek za vse aktivne igralce. Važno zaradi nedeljskega gostovanja. Juniorji igrajo v nedeljo ob 9. z Marsom na Igrišču za Kolinsko tovarno.

Nameščenci KID

so zborovali

V četrtke zvečer so se v Delavskem domu na Jesenicah zbrali nameščenci KID k svojemu 20. obnemu zboru. Predsednik g. Drago Cerar je po pozdravu in izjavnem poročilu med drugim omenjal, da šteje društvo 518 članov in članic in da je ena izmed najmočnejših nameščenskih strokovnih edinic v državi.

V preteklem letu je bilo delo društvene uprave zelo obširno in uspešno. Društvo je po svojih članih bilo krepko zastopano pri Pokojniškem zavodu, pri Delavski zbornici, pri TPD, pri ZDPN in pri nameščenski kreditni zadrugi v Ljubljani. Tudi doma je bilo delo uprave zelo uspešno. Uprava je imela 19 sej, izvršni odbor 4. Med letom je bilo več članskih sestankov in dve znanstveni predavanji. Člani uprave so izvršili 11 raznih posredovanj, predsednik sam pa je posredoval v 25 primerih. Med letom so bili trije razgovori s predstavniki Krajevne bratovske skladišne za zbiranje zdravstvene službe, s predstavniki podjetja so bile pa sklenjene tri kolektivne pogodbe, s katerimi so bile določene draginske doklade. Podjetje je letos tudi nameščenec počastilo za 40letno zvesto službovanje in jim izplačalo lepo nagrado. Uprava se je zanimala za gradnjo stanovanj za nameščenec. Ob zaključku je g. Cerar omenil, da so bili odnosi vedno korektni in da so predstavniki podjetja imeli vedno polno razumevanje za potrebe nameščenecov, zato je predlagal, da se pošlje na pristojno mesto pismena zahvala, kar je bilo z odobranjem sprejeto.

Tajnik g. Mirko Stebih je poročal, da društvena uprava stremi za tem, naj dobi društvo primerno zastopstvo v upravi Krajevne bratovske skladišne, ker le na ta način se bodo sporazumno lahko reševale razne zadeve zavarovancev. Društvo, ki šteje preko 500 članov in zavarovancev, ima polno pravico, da sodeluje in sodeloča pri tej važni delavski in nameščenski socialni ustanovi. Blagajnik g. Lojze Poženel je poročal, da je društvo imelo 98.580 din dohodkov in 88.846 din izdatkov, tako da je 9.733 din prebitka. Za nameščenski zobozdravstveni sklad je poročal g. Avgust Ravhekar, za Pokojniški zavod g. Srečko Čop, za TBPD g. Cerar, za Kreditno zadrugo pa g. Prevc. Vsa poročila so bila z odobranjem vzeta na znanje. V imenu revizorjev je zelo ugodno poročal g. Herman Mar. Razrešnica je bila soglasno sprejeta. O novelizaciji za

študirala ga. Černičeva. Scenarija je pozivila vso opero in se je g. Skružnj, scenograf ljubljanske opere, izkazal zlasti z Bledom. Kostumi so bili lepi. Skratka, opereta je dosegla popoln uspeh in je treba Jesenicam samo čestitati, da so dali prednost domačemu avtorju, ki se je s tem delom uvrstil med naše vidne skladatelje operet. Opereta zasluži vso pozornost in jo želimo čuti na kakem večjem odru.

Iz Kamnika

ka—Navedila in spored velike vaje v obrambi proti letalskim napadom, ki bo v nedeljo 23. t. m. ob 15. v Kamniku. združena z veliko župno gasilsko vajo. Sodelovalo bo nad 300 gasilcev z 21 motornimi brizgalnicami. Ob 15.10 bo dala sirena na Barutani znak za bombni napad na Kamnik, ki ga ponovita tudi tovarni Knaflič in Titan Občinstvo se opo arja, da se takoj po danem znaku umakne s cest in trgov v najbližje veže in hiše. Nikdo se ne sme muditi na Glavnem trgu. Grabnu in šutni. Nemoteno pa občinstvo lahko opazuje vaje na Poljanah. Malem gradu in na sejmščici. Za red v mestu bo skrbel posebna policijska ekipa. Po poplavi se bodo slišale detonacije, kar znači, da so bombniki napadli mesto. Takoj nato nastopijo posebni oddelki za ugotovitev plinov po 10 minutah pa dajo sirene znak, da je nevarnost minila. Občinstvo lahko zapusti veže in zaklonišča, vendar pa naj pazi, da ne bo oviralo gasilskih edinic, ki nastopijo za gašenje požarov.

ka—Koncert »Lirica« bo v soboto 22. t. m. ob 20.30 v sokolski telovadnici. Na sporedu so poleg ostalih del domačih skladateljev tudi tri pesmi pevovodje Vremšaka in p. Fr. Ačka »Lovski rogi. Koncert »Lirica« bo, kot vsako leto, gotovo tudi letos na višini: in bo nudil mnogo pevskega in umetniškega užitka.

Iz Litije

1.—Moč uniforma pri šmarnskih Sokolih. Dramatski odsek Sokolskega društva šmartno pri Litiji je vprizoril v nedeljo popoldne tridesetansko spevolgro »Moč uniforme«, ki jo je napisal Jaka Štoka. Delo je posrečeno in prinaša obilo prilike igralcem in pevcem, da se izkažejo s svojimi talenti; mnogo zabave prinaša gledalcem. Šmarnska prireditelj je bila v razpodrati hiši kljub izredno lepi pomladni nedelji. K premieri je prišlo tudi precej Litijanov, ki so se tako navdušili nad vprizoritvijo, ki so povabili vrle šmarnske sode, naj gostujejo tudi na litijem Sokolskem odru. Šmarnčani bodo »Moč uniforme« ponovili drevi, na Jožefovo, ob 20. uri. Šmarnsko vprizoritve je režiral br. Marjan Kolšek, glasbo je navedel pevovodja »Zvona« br. Maks Kovačič. Vsi sodelujoči so dostojno izvedli svoje vloge, da so bili ves čas deležni toplega priznanja razigranih gledalcev.

Iz Trbovelj

t—Krajevni odbor za obrambo pred napadi iz zraka je organiziral p edavanja za vodje hišnega gasilstva. Prvo prid vanje je bilo v nedeljo v gasilskem domu Trbovelje tr. Predavanje je bilo dobro obiskano ter so se ga udeležili povabjeni iz gornjih Trbovelj. Gasilski četa bo ponovila predavanje 23. t. m. v svoj m gasilskem domu za čiste občane svojega področja.

t—Pri-aleti vaščani iz Bevskega, ki so pristojni v zagorsko občino, se vprašujejo, zakaj morajo že preko pol mesca čakati na krušne nakaznice za tekoči mesec. Dan za dnem trkajo na vrata občinskega urada Zagorje in prosijo za nakaznice na moko, ki je gotovo najvažnejša prehrana za rudarje. Občinski urad trdi, da še ni prejel nakaznic ter jih zaradi tega ne more izročiti strankam. Z zavlačevanjem so seveda prizadele mnoge rudarske družine za skromne koščke kruha, saj trgovci baje izjavljajo, da zaostankov ne bodo dajali ker nimajo zadostne zaloge. Prizadelet občani prosijo pristojno oblast, da čimprej uredi zadevo in pravočasno dostavlja nakaznice na občino Zagorje.

t—V duševni zmedenosti je obupal 48 letni Albin Grum, rudar na Tereziji. Do zadnjega je bil še v veselju družbi ssojcev. Ko sta prišla z ženo domov, je prišlo do prepira, Grum je poslal ženo iz stanovanja ter se zaklenil v kuhinjo. Vzel je baje žensko svilen nočavico, jo zvil ter se z njo obesil na kuhinjski žebelj. Ko se je žena vrnila ter s pomočjo sosedov odprla kuhinjska vrata, je na veliko grozo videla kako njen mož visi ob steni. Grum je bil seveda že mrtev. Grum je zapustil odraslega sina, ki je žalostno novico izvedel pri vojaki. Pokojni je bil pridlen delavec in dolga leta uslužben pri rudniku.

Iz Krškega

k—Preprečite draginjo. Minu' teden so v Krškem stavkali vsi mestarji ter zahtevali, da se jim dovoli prodajati ter zahtevati živine kar za 4 din. Stavka jim je uspela ter sedaj prodajajo meso goveje živine po 20 din. Običuten porast cen mesa je predvsem zadel uradniki. Mero dajne činitele vprašamo, ali je taka prodajitev v skladu z zakonom o pobljanju draginje?

Iz Brežic

br—Nameščito moke pšenica. Tukašiti trgovci že deli časa niso imeli v zalgi enotne moke. Čeprav so za čimprejšnjo dobavo intervenirali pri vseh obložiteljnih činiteljih. Moke ni bilo, nač na d' dne s pšenica, katero je sreski prebrn'valni odbor razdelil med občinske pre-k'bovalne urade. Prešli so to pa le tisti prhrajnevalni uradi, ki morajo os'rbiti največ revnelših in de'av'k'h sloiev. O tali bodo prelet' pšenice v teku tedna.

br—Prodajal je les iz sočedovem gozda. Porešnik Miha ima 'eo gr'zd pri Sv. Vidu nad Čatežem. Škedi se mu je zd' o prodajati iz svojega gozda lepih javorovih in k-stanlelih dreves, pa je k'puc odkazal, naj poseka drevesa kar v sosedovem gozdu. Kuncce je pridno sek'al, posebno še, ker je bila kunnina zelo nizka. Mihojemu sosedu pa se je č' d'ro zdelo, da iz njegovega gozda p' čas izgin'ajo baš najlepša drevesa, ne da bi vedel kdo mu jih seka. Stvar je kmal uorila in dan in Miha bo moral po'e kazni plačati sosedu še leno odškodnino.

br—Mezde in delo v vinogradih. Po naših v'ugradih so začeli že s prvimi pomlačanskimi deli. Obreanim trtam mraz mnogo bolj škoduje ko neobrezanim, in ker pričakuje tope,š'h ar. so po v'inskih gorav' začeli tud že s 'brezovanjem. Trs'je je zaradi zadnje pozebe in peronospre precej oslabljeno. Polj' tega se op'žajo še razne bolezn'i. Tr'ojk bolj je zdaj

vinograd potreben skrbnejše nege, gnoj'enja in uničevanja škodljivcev. Ker je mnogo delavcev odšlo na orožne vaje, in ker so cene življenjskim potrebščinam precej narasle, je razumljivo, da so se tudi meзде vinogradniških delavcev izboljšale. Dober delavec zasluži od 30 do 40 din dnevno, vsaj tako jih plačujejo okrog

Krškega. Vljahj mezd pa itak vinogradniki ne zmorejo, posebno istos, ker jim je lanska mrzla zima uničila mnogo trsa in s tem se jim je zmanjšal tudi dohodek. Svoj čas je vinčarsko društvo predlagalo kr. banski upravi, da bi oblast razpisala čim več javnih del in bi se s tem omogočilo boljše življenje vsaj v pasivnih krajih.

MALI OGLASI
CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo. Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopis in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo. Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo. Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—.

Kupim

VSERKOVSTVO
ZLATO
SREBRO - PLATINO
BRILJANTE
ŠMARAGDE SVIŽICE AVIANE
DRUGI IZDA STANJE
NAKUPITE VARNOST
PO NAJVIŠJIM CENAM
STARA TRGOVA
JOS EBERLE
LJUBLJANA TYRŠEVA 2
HOTEL SLOM

Službo dobi

Brivskega pomočnika sprejme takoj Knoi Rudolf Tyrševa 15 Litjane. 6169-1

Dva čevljarska

pomočnika sprejem. Gladi. Gospoška 4. 6186-1

Služkinjo

srednjih let, popolnoma samostojno, v kuhinji in drugem gospodinskem delu, snažno, redno in varčno, ki se razume tudi na nego otrok, išče zelo natančno gospodinjico z dnevno odliko (7 let 7 mesecev). Samo res zanesljive naj se oglašijo od 14. do 15. ure na naslov, ki ga dobe v vseh posl. 6198-1

Frizersko

pomočnico sprejme hitro, takoj sprejem. Plača po dogovoru. Mila Petkovič, friz. salon, Domžale. 6197-1

Plačilni natak

z kavčico, se išče. Po nuobe pod »Stalno mesto« podružnici Jutra, Maribor. 6205-1

Prodajalko peciva

in II. sobarico išče Hotel Continental. Sušak. Ponudbe s sliko poslati na upravo hotela. 6202-1

Službe išče

Odeje iz vate in puha, stare in nove, prevzamem v prvotno delo. Hribar, Marjini trg 2-III. 6192-2

Vajenci (ke)

Vrtnarski vajence sprejme takoj z vso opremo v hiši. Trgovsko vrtnarstvo Brečko, Jesenice, Gorenjsko. 6167-44

Vajenca za elektro

tehnično obrt iz Ljubljane ali bližnje okolice z dovršeno nižjo srednjo šolo sprejem. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mala matur«. 6166-44

Auto, moto

BMW avto, malo, nova guma, ugodno napravlja. Na ogled Garaža Lojze, Tyrševa c. 6112-10

Prodaj

20 nizkih vrtnic očarajo lepih rožnih barv, na prostem vzgojene sedle din 140.— franko. Sadjarstvo Dolin.ek. Kamnica pri Mariboru. 6203-6

Športni vozček

malo rabljen, prodam. Tugomerjeva 29. 6185-6

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Za vedno nas je zapustila naša ljubljena hčerka, sestra in nečakinja, gospodična

Thuma Mira učiteljica

Na zadnji poti jo sprejmemo v soboto, dne 22. marca t. l. ob pol 3. uri pop. z Zal. kapele sv. Petra, k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 20. marca 1941.

Zaljubljeni: Katarina, mati; Josip in Maks, brata in ostalo sorodstvo

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

Pouk

Prihodnji prikrejevalni tečaj za vsa danska oblačila se bo vrtil od 16 do 31. marca 1941. Vse zainteresirane dobite na pošiljko dobite na obistveno dovoljeni kroim: soli

Teodor Kunc

Ljubljana, Aleksandrova c. 5-II. Za pismen odgovor priložite znamko. 4418-4

Gospod

ki bi poučeval klavirsko harmoniko, naj se zgleda danes ali jutri od 19 do 20. zvečer Vosekobilnik, Povšetova 96. 6196-4

Posest

posesna posredovalnica v Ljubljani je samo v PRESERNOVI ULICI 54. Nasproti glavne pošte. Telefon 44-20

Krasno posestvo

z vpejano trgovino in hotelom vse v najboljem stanju, napravlja za 2 do 3 milijone. Povredbe na ogl. odd. Jutra pod »Savinjska dolina«. 6027-20

Napredaj

večje podjetje z velikim kompleksom sveta, poleg elektrika, vodovod, kanalizacija v najlepšem kraju Ljubljane — vsled bolezni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra naložba«. 6188-20

Lepa stavbna

zdrava solčna lega, ob Tyrševi cesti, napravlja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gotova bodočnost«. 6200-20

Soba odda

Prazna soba blizu kolosovra, solčna svetla, primerna tudi za pisarno, vhod s stopnišča se odda. Na slovi v vseh posl. Jutra. 6176-23

Opremljeno sobo

išče gospod za 1. april na Poljanski cesti ali v bližini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Preprosto št. 1904«. 6182-23

Sobo

z dvema posteljama in vso opremo oddam za 1. april. Resljeva c. 3. II. nadst. Jenko. 5785-23

Stanovanje

odda

Dvosobno stanovanje ončno, s kopalnico, oddam za 1. april v trnovskem okraju. Vprašati: Resljeva c. 3. II. nadst. Jenko. 5784-21

Stanovanja

odda

Dvosobno stanovanje z vsemi pritlikalnimi — išče za takoj ali pa vsaj za 1. april zakoniti par brez otrok. Ponudbe pod šifro: »Mirna in solidna stanika« na ogl. odd. Jutra. 6190-21a

Naznanjamo tužno vest, da je preminula naša nepozabna sestra, teta, svakinja, gospa

LINA PIN

roj. Tollazzi

vdova šol. vodje

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 22. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti št. 38.

Logatec, 20. marca 1941.

ZALUJOČI OSTALI

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8

8